

BUDSJETT 2019

OG

ØKONOMIPLAN 2019 – 2022

Anne Kathrine Slungård
Rådmann

01.11.18.

Innhold

1 Forslag til innstilling budsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022.....	1
2 Rammevilkår / overordnede føringer	2
2.1 A – KRAV TIL NETTO DRIFTSRESULTAT	2
2.2 B – SENTRUMSUTVIKLING	3
2.3 C – TA HELE KOMMUNEN I BRUK.....	3
2.4 D – FOREGANGSKOMMUNE KLIMA OG MILJØTILTAK	4
2.5 E – PLAN FOR OPPFØLGING AV SÆRLIG PRIORITERTE MÅL.....	4
2.5.1 Redusere totalkostnadene for økonomisk sosialhjelp.....	4
2.5.2 Øke andelen som ikke mottar spesialundervisning	5
2.5.3 Forbedre kvalitet og kostnadsnivå i barnevernstjenesten.....	5
2.5.4 Etablere større hurtighet og framdrift i produksjon av planer og reguleringssaker	6
2.5.5 Gjøre helsehuset til et foregangsprosjekt i vår framtidige helse- og omsorgstjeneste...	6
2.6 F – EFFEKTIV DRIFT, TVERRETATLIG OG FLERFAGLIG SAMHANDLING.....	6
3 Faktadel	8
3.1 Befolkningsutvikling	8
3.2 Status drift	9
4 Inntektsgrunnlag	10
4.1 Innledning.....	10
4.2 Rammetilskudd og skatter (inntektssystemet for kommunesektoren).....	10
4.3 Generelle statstilskudd.....	12
4.4 Finansinntekter.....	12
4.5 Egenbetaling.....	13
4.6 Andre inntekter	13
5 Utgiftsgrunnlag.....	14
5.1 Innledning.....	14
5.2 Lønns- og prisutvikling.....	14
5.3 Pensjonskostnader	14
5.4 Øvrige budsjettforutsetninger 2019.	15
6 Investeringer.....	16
6.1 Investeringsplan 2019-2022, tallgrunnlag.....	16
6.2 Investeringsplan 2019-2022, kommentarer prosjekt	17
6.3 Oppsummering investeringer	22
6.4 Investeringsbudsjett, skjema 2A og skjema 2B.....	23
7 Kapitalutgifter.....	24
7.1 Grunnlag kapitalutgifter	24
7.2 Renter og avdrag i planperioden inklusive rentekostnader nye låneopptak.....	24
7.3 Lånegjeldens utvikling 2017 -2022 fordelt på låneformål	25
7.4 Fordeling låneopptak 2018 – 2022.....	25
7.5 Egenkapital investeringer.....	25
8 Rammer budsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022	26
8.1. Innledning.....	26
8.2 Grunnlag nye driftsrammer 2019.....	26
8.3 Etatsvis fordeling nye driftsrammer 2019.....	28
8.4 Driftsoversikt 2017- 2022.....	30
8.5 Disposisjonsfond.	31
9 ETATSDEL.....	32
9.1 Rådmann og HR- og innovasjon	32
9.1.1 Kort beskrivelse av enhetene.....	32

9.1.2 Økonomisk ramme Rådmannen – HR-/innovasjonsenheten	32
9.1.3 Fellesutgifter.....	33
9.1.4 Økonomisk ramme fellesutgifter	33
9.1.5 Værnesregionen.....	33
9.1.6 Økonomisk ramme Stjørdals andel av VR.....	34
9.2 Etat oppvekst.....	35
9.2.1 Kort beskrivelse av etaten	35
9.2.2 Økonomisk ramme etat oppvekst	35
9.3 Etat omsorg	38
9.3.1 Kort beskrivelse av etaten.....	38
9.3.2 Økonomisk ramme etat omsorg	39
9.4 Etat teknisk drift	40
9.4.1 Etat teknisk drift består av følgende enheter:	40
9.4.2 Økonomisk ramme etat teknisk drift	40
9.5 Etat kultur.....	43
9.5.1 Etat kultur består av følgende enheter	43
9.5.2 Økonomisk ramme etat kultur	43
9.6 Kirker og øvrige	45
9.7 Politisk	45
10 ÅRSBJUL 2019.....	47

1 Forslag til innstilling budsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022

Med grunnlag i budsjettdokumentet som følger saken legger rådmann herved fram forslag til budsjettvedtak for 2019 og økonomiplan 2019-2022. Rådmann innbyr formannskapet til å legge saken frem for kommunestyret med slik innstilling:

1. a. Forslag til investeringsbudsjett for Stjørdal kommune for 2019 vedtas slik det fremgår av budsjettskjema 2A og 2B (kap 6.4) og for enkeltinvesteringer i tråd med kapittel 6.1.
b. Kommunestyret slutter seg til de tiltak som rådmannen har foreslått i framlegget til driftsbudsjett for 2019 vedrørende økte inntekter og reduserte utgifter (kap 9).
c. Stjørdal kommunes driftsbudsjett 2019 vedtas som nettorammer fordelt på følgende ansvarsområder i henhold til budsjettskjema 1B:

Driftsrammer, tall i tusen	2019
Rådmann/Org.enhet	64 297
Fellesutgifter	10 441
Værnesregion - Stj.andel	-1 600
Oppvekst	542 408
Omsorg	98 320
Teknisk Drift	97 412
Kirker og øvrige ansvarsomr.	15 430
Politiske organ	12 501
Kultur	46 509
Sum driftsrammer	885 719
Finans (fra budsjettskjema 1A)	-885 719

- d. Stjørdal kommune tar opp lån til investeringer på kr 323 530 000,- og startlån på kr 80 000 000,- for budsjettåret 2019.
2. Rådmannen gis fullmakt til å avtale lånetidspunkt og lånevilkår, og til å inngå låneavtaler for kommunens innlån og utlån. Rådmannen gis videre fullmakt til å gjennomføre refinansiering av lån.
3. For inntekts- og formuesskatt skal høyeste tillatte skattesats legges til grunn.
4. Kommunestyret vedtar nye gebyrer og betalingssatser for tjenester i Stjørdal kommune gjeldende fra og med 1.1.2019 slik dette fremgår av vedlegg Gebyrer og betalingssatser 2019.
5. Kommunestyret tar rådmannens forslag til økonomiplan for kommunens alminnelige virksomhet for årene 2020-2022 til orientering, idet det vedtas at økonomiplanen skal være økonomisk retningsgivende for kommunens etater.

Rådmannen i Stjørdal, 01.11.2018

2 Rammevilkår / overordnede føringer

For overordnede strategier i planperioden både for kommunen og for etatene vises det til rådmannens [strategidokument](#). Kommunestyret vedtak i behandlingen av dette dokumentet danner således de viktigste føringene for neste års budsjett. I tillegg er det gjennom statsbudsjettet gitt noen nye sentrale føringer (opptrapping bemanningsnorm lærere). I statsbudsjettet for 2019 legges det opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 2,6 mrd. kroner sammenlignet med nivået i revidert nasjonalbudsjett (RNB)2018. For inneværende år er imidlertid skatteinntektene oppjustert med 2,4 mrd. kroner. Oppjusteringen har sammenheng med ekstraordinært store uttak av utbytter som trolig skyldes tilpasninger til skattereformen. Merskatteveksten i 2018 er en engangsinntekt som ikke vil kunne finansiere varige økninger i driftsutgiftene.

I tabellen nedenfor vises veksten i frie inntekter i 2019 målt fra inntektsnivået i 2018 uten merskattevekst.

	Kom.prp. 2019 Mrd. kr.	Statsbudsj. 2019 Mrd. kr.
Vekst frie inntekter	2,6-3,2	2,6
Demografi	1½	1,0
Pensjon	0,65	0,65
Handlingsrom før særskilte satsinger	0,45-1,05	0,95
Satsinger innenfor veksten	0,2	0,5
<i>Herav:</i>		
Opptappingsplan rus	0,2	0,2
Tidlig innsats- skole		0,2
Opptappingsplan habilitering/rehabilitering		0,1

Veksten i frie inntekter er ut over hva kommunesektoren får for å dekke lønns- og prisvekst på 2,8 %. Stjørdal kommune har igjennom statsbudsjettet fått en vekst i de frie inntektene på 43,2 mill, noe som utgjør 4,7 %. Dette har sammenheng med god uttelling på demografi i forhold til gjennomsnittskommunen. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 4.2 rammetilskudd og skatter. For ytterligere informasjon om konsekvenser at statsbudsjettet vises det til KS sitt [notat om statsbudsjett](#). Dette er et kortfattet notat om konsekvensene av statsbudsjettet.

Budsjettdokumentet for Stjørdal kommune har fokus på alle budsjetttrammer (både drift- og investeringsbeløp) og hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

Nedenstående kapittel 2.1 til 2.6 er de føringer som ble gitt gjennom vedtaket, punkt A til F, gjort av kommunestyret 21.juni som skal være førende for budsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022.

2.1 A – KRAV TIL NETTO DRIFTSRESULTAT

Det ble 21. juni 2018 vedtatt som hovedmål for budsjett og økonomiplan at netto driftsresultat skal være 0,5 % i 2019. Videre skal dette trappes opp til 1,5 % i løpet av planperioden. Utbytte fra NTE holdes utenfor målkravet. Videre fortsetter rådmannen praksisen med å føre både skyggeregnskap, skyggeprognose og skyggebudsjett knyttet til forsøksordningen med statlig finansiering av omsorgstjenester. Disse merinntektene holdes naturligvis også utenfor målkravene.

I rådmannens forslag er det tatt hensyn til kravet til netto driftsresultat for 2019. Det til tross for at budsjetterte kostnader til rente, avdrag og strømutfgifter er økt med 14 mill fra 2018 til 2019. Det er for resten av økonomiplanen utfordrende å øke netto driftsresultat i det tempoet som er skissert i vedtak 21.juni. Imidlertid økes netto driftsresultat til over 1,3 %, eller kr 26 mill, i 2022. Det har vært utfordrende å øke netto driftsresultat ytterligere sett i lys av forutsetningen om økende rente og høyere avdragskostnader. Totalt er det budsjettert en økning på 21 mill. i rente og avdragskostnader fra 2019 til 2022.

Oversikt (tall i mill. kr):

Nominelt 2017-2018, faste priser 2019-2022	2017	Bud 2018	Bud 2019	Bud 2020	Bud 2021	Bud 2022
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	1 936	1 867	1 969	1 975	1 981	1 986
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	1 826	1 798	1 888	1 886	1 882	1 876
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	110	69	81	90	99	110
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	82	47	59	60	64	74
NETTO DRIFTSRESULTAT i forhold til driftsinntekter	4,2 %	2,5 %	3,0 %	3,1 %	3,3 %	3,7 %
AVSETNING BUNDET FOND SIO - OMSORG	54	40	40	40	40	40
AVSETNING UTBYTTE NTE	-	-	8	8	8	8
NETTO DRIFTSRESULTAT KORRIGERT (Sio og NTE)	28	7	11	12	16	26
NETTO DRIFTSRESULTAT i forhold til driftsinntekter	1,5 %	0,4 %	0,5 %	0,6 %	0,8 %	1,3 %

Bud 2018 er registrert budsjett slik det var da vi startet budsjettprosessen i august 2018.

2.2 B – SENTRUMSUTVIKLING

Rådmannen vil fortsette arbeidet med en bymessig utvikling av sentrum. Av konkrete tiltak som det vil være fokus på i 2019 kan nevnes:

Slutføre arbeidet med ny sentrumsplan, fortsette arbeidet med ny områdeplan for stasjonsområdet, legge til rette for en videre utvikling av tomte nord for Kimen og Halsenbanen, videreføre arbeidet med å forskjønne sentrum og gjennomføre nye tiltak beskrevet i «Handlingsplan for grønne prosjekter 2017-2020»

2.3 C – TA HELE KOMMUNEN I BRUK

Rådmannen vil arbeide for at det skal være attraktivt å bosette seg i hele kommunen. Dette sikres først og fremst gjennom levering av gode kommunale tjenester i alle kommunedelene. I tillegg er det viktig å drive god tilrettelegging for næringslivet med muligheter for verdiskaping uavhengig av bosted. Videre fokus på trivselstiltak, opplevelser og arrangement skal gjøre det attraktivt å bosette seg i alle deler av kommunen. Av ressursmessige årsaker har det ikke vært mulig å fullføre arbeidet med etablering av grendefelt. Rådmannen har ikke funnet økonomisk handlingsrom til å forsterke innsatsen på dette området i 2019.

Det skal være et godt barnehagetilbud og gode skoler i hele kommunen vår. Alle barnehagene og skolene våre skal ha fokus på kvalitet og innhold, og ha høye ambisjoner på vegne av barn og unge. Stjørdal kommune skal ha barnehager og skoler med høy kvalitet- i et inkluderende utviklingsmiljø. Et helhetlig læringsløp som vektlegger gode overganger og sammenheng mellom barnehage og skole. Det er samfunnsøkonomisk lønnsomt dersom høyere kvalitet i barnehager

og skoler bidrar til økt gjennomføring i videregående opplæring. Utdanning er nøkkelen til et liv som aktiv samfunnsdeltaker, til å kunne delta i arbeidslivet og mestre hverdagen.

2.4 D – FOREGANGSKOMMUNE KLIMA OG MILJØTILTAK

Stjørdal har ambisjoner om å bli en foregangskommune innen klima og miljø. Skal vi lykkes med dette, må det arbeides aktivt med å implementere miljøfokus i alt planverk, på struktur- og systemnivå, samt gis en større og tyngre betydning i hverdagen. Rådmannen har etablert et eget klimaforum hvor alle etater er representert. Klimaforumet vil få et eget mandat om å utarbeide både forslag til overordnede, planmessige grep og en tiltaksliste for konkrete miljæ- og klimatiltak i de enkelte etater for 2019. En viktig del av arbeidet i 2019 vil være å øke bevisstheten og eierskapet til klima- og miljøspørsmål i hele organisasjonen. Det handler om konkrete tiltak i vår egen drift, som eks reduksjon av plastbruk, oppgradere og fornye eksisterende energisystemer i kommunale bygg og reduksjon av energibruk i vann og avløpssektoren. Innen etat omsorg jobbes det som eks med ruteoptimalisering i hjemmetjenesten slik at biler og kompetanse brukes effektivt, velferdsteknologi erstatter noe av behovet for fysisk oppmøte på adresse og økt bruk av sykkel i hjemmetjenesten i sentrum gir både klima og folkehelsegevinst. Kommunen skal i de nærmeste årene gjennomføre to store byggeprosjekt, ny Hegra barneskole og Helsehuset. I disse byggeprosjektene skal vi som byggherre vise at vi tar klima og miljø på alvor.

På plansiden vil som eks en videreutvikling av grønnstruktur i tråd med Handlingsplan grønne prosjekt 2017-2020 bidra til å utvikle Stjørdal som et godt og attraktivt sted å bo. Ved revisjon av kommuneplanens samfunnsdel vil kommunen legge føringer for et mer klimavennlig samfunn.

Etat oppvekst har et særskilt ansvar for å lære barn og unge hvordan de skal håndtere dagens og morgendagens utfordringer når det gjelder klima og miljø. Både rammeplanen for barnehagen og læreplanen for grunnskolen er tydelige på det, og vi har mange eksempler på hvordan våre barnehager og skoler tar denne oppgaven på alvor.

2.5 E – PLAN FOR OPPFØLGING AV SÆRLIG PRIORITERTE MÅL

I kommunestyrets endelige behandling av budsjett og økonomiplan 2018-2021 ble det vedtatt særlig prioriterte mål for 2018. Disse ble vedtatt å skulle følges opp videre. Nedenfor er beskrivelse for hvordan rådmannen jobber (underkapittel for hvert mål):

2.5.1 Redusere totalkostnadene for økonomisk sosialhjelp

For å redusere totalkostnadene for økonomisk sosialhjelp skal de interne analysene på området vedvare i 2019. Samtidig er det behov for en bred tiltaksrettet innsats på tvers av de kommunale tjenestene for å bremse kostnadsveksten på NAV-sosialområdet. Økonomisk sosialhjelp og inntektssikring må sees i en større sammenheng sammen med andre deler av det kommunale hjelpeapparatet, men også i forbindelse med eksterne aktører som spesialisthelsetjenesten og utenforliggende faktorer som samfunnsutviklingen for øvrig.

Vi vet at mestring av eget liv er essensielt for at mennesker skal kunne være selvhjulpne, og oppfølgingen av det prioriterte målet om reduksjon av total kostnadene for økonomisk sosialhjelp er derfor direkte knyttet til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV-kontoret. Stjørdal kommune har fått tilskudd fra fylkesmannen i Trøndelag for å utvikle arbeidet. Oppfølging, arbeidsfokus og samarbeid blir tre viktige innfallsvinkler til dette.

Innsatsen som settes inn for å bremse og redusere kostnadsutviklingen på NAV-sosialområdet er basert tiltak som utarbeides i fire faggrupper:

- Helseavklaringer
- Flyktning og bolig
- Aktivitetsplikt
- Interne prosesser i NAV Værnes

Arbeidsgruppene er satt sammen av ulike fagfelt som på tvers foreslår tiltak og iverksetter disse. Gruppene tilknyttes nødvendig kompetanse ut fra innsatsområde og tiltakenes kompleksitet. Mange av tiltakene krever større eller mindre endringer i kommunen. Dette kan for eksempel være prioritering av arbeidsoppgaver, nye samarbeidsarenaer, endrede oppgaver eller arbeidsmetodikk. Arbeidsgruppene vil endre sammensetning og tema etter behov, basert på de interne analysene. Det er satt ned ei politisk arbeidsgruppe som følger utviklingen i saken, og det utarbeides et konkret målbilde knyttet til total kostnadene for økonomisk sosialhjelp i Stjørdal kommune.

2.5.2 Øke andelen som ikke mottar spesialundervisning

Det er fortsatt et mål å øke andelen elever som ikke har behov for spesialundervisning. Andelen elever som har vedtak om spesialundervisning er fortsatt for høy. For å nå målet skal vi fokusere på bedre tilpasning og økt kvalitet i den ordinære opplæringen. Det må sikres nok ressurser til å kunne gjøre dette.

Halsen ungdomsskole har redusert andelen elever med vedtak om spesialundervisning og satt inn ressurser for å sikre at to lærere har ansvaret for undervisningen i 50 % av timene i basisfagene norsk, matematikk og engelsk. Det er for tidlig å si at skolen oppnår ønsket effekt, men endringene skolen har gjort vil bli evaluert i desember 2018/januar 2019 og i juni 2019. Deretter kan man vurdere effekten av de endringene som er gjort og se på muligheten for å gjøre samme type endringer ved de øvrige skolene.

2.5.3 Forbedre kvalitet og kostnadsnivå i barnevernstjenesten

Barnevernet er inne i store endringer gjennom et statlig initiert reformarbeid. Målet med barnevernreformen er at det må legges mer vekt på forebygging, at familie og nettverk må brukes mer, at kompetansen i barnevernet må styrkes og at samarbeidet mellom tjenestene i kommunen må styrkes og økes. Barnevernet i Værnesregionen har gjennom forhold som er avdekket ved tilsyn fra Fylkesmannen, jobbet mye med å sikre bedre kvalitet på arbeidet som utføres. Det er også jobbet mye med å få på plass en god internkontroll. Dette arbeidet må videreføres i årene framover. Det jobbes med konkret kompetanseheving i tjenesten slik at en på best mulig måte gir de ansatte muligheter til å jobbe godt med den enkelte families utfordringer. Det jobbes også konkret med tverrfaglig samarbeid som vil gjøre tjenesten mindre sårbar, og føre

til et mer helhetlig tjenestetilbud for den enkelte innbygger i kommunen. Dette sees på som et viktig satsningsområde for å kunne yte forsvarlige tjenester på lang sikt.

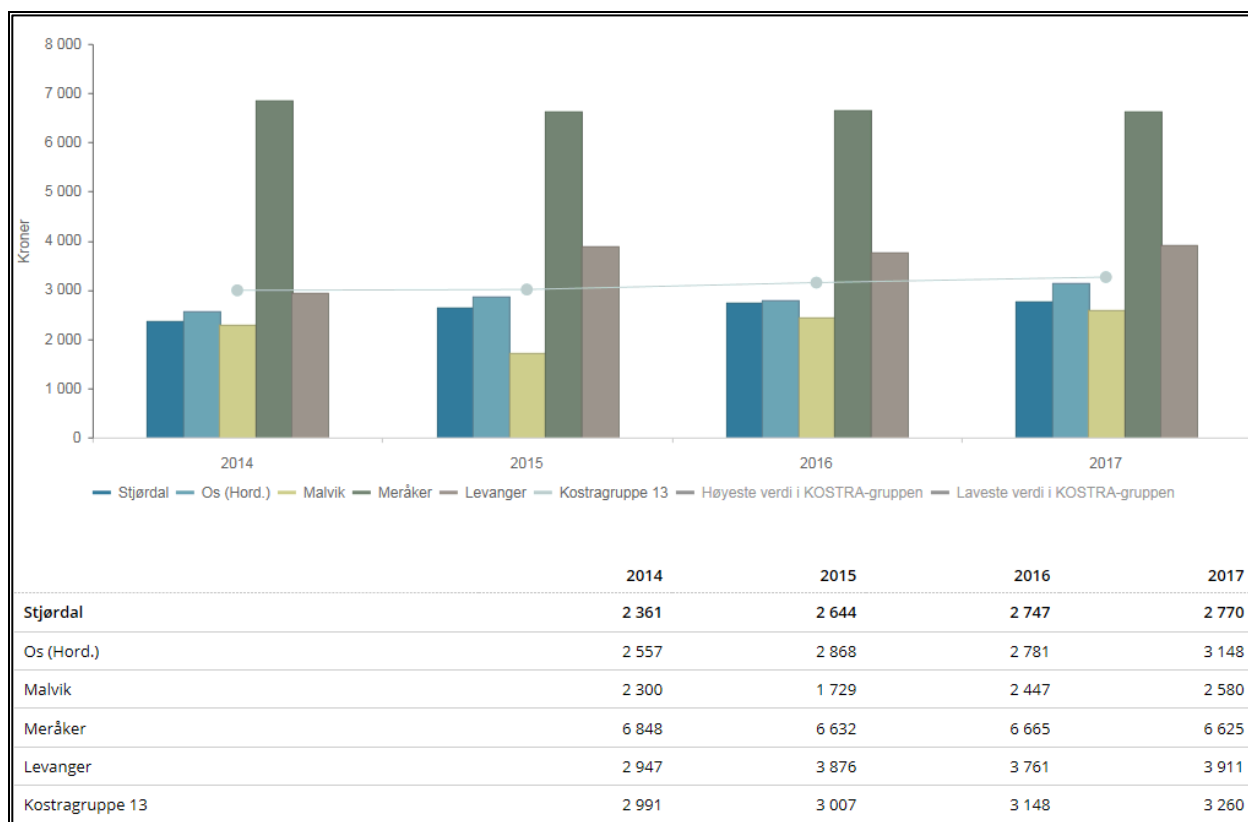
2.5.4 Etablere større hurtighet og framdrift i produksjon av planer og reguleringssaker

Eksisterende rutiner for produksjon av planer og reguleringssaker er gjennomgått. Forslag til endringer og justering av rutiner er vurdert og vil legges frem som politisk sak høsten 2018. Nye rutiner vil bli implementert i 2019.

2.5.5 Gjøre helsehuset til et foregangsprosjekt i vår framtidige helse- og omsorgstjeneste.

Helsehuset skal gi både brukere og ansatte i regionen en merverdi. Gjennom samorganisering av tjenester som krever lege 24/7 vil pasientsikkerheten øke betraktelig. Huset vil ha 32 nye korttidssenger med spesialfunksjoner på avdeling. Dette vil øke kompetansen i huset, og i tjenesten for øvrig gjennom samhandling mellom helsehus tjenester og øvrige tjenester.

2.6 F – EFFEKTIV DRIFT, TVERRETATLIG OG FLERFAGLIG SAMHANDLING

Stjørdal har lave kostnader pr innbygger (2770 kr) til administrasjon. Hvis en rangerer alle kommunene i landet med de med lavest kostnader øverst, ligger Stjørdal på 20. plass. Lavest i landet er Kongsberg kommune med 2065 kroner pr innbygger. I forhold til sammenlignbare kommuner (kostragruppe 13) ligger Stjørdal mer enn 15 % lavere. Rådmannens ambisjon er å videreutvikle kostnadseffektive og relevante stab og støttetjenester i kommunen. Det er

igangsatt et utviklingsarbeid med sikte på å redusere sårbarhet, øke fleksibiliteten og få bredere kompetanse i stab-/støttefunksjonene. Virksomhetsetablering barn og familie er utredet, og neste fase i arbeidet igangsettes inn mot 2019.

Et lederutviklingsprogram er igangsatt og vil pågå frem til sommeren 2019. Programmet omfatter alle med personal og budsjettansvar, og vil både omhandle prinsipper for god ledelse i kommunen, utvikle lærende nettverk for lederne på tvers av etater samt fokus på leders ansvar for å legge til rette for en innovasjons- og endringskultur. Det vil parallelt bli arbeidet med prosesser og rutiner for ledelse og styring i kommunen.

Arbeidet med ny arbeidsgiverstrategi er i startfasen. Den vil beskrive hvordan Stjørdal kommune skal jobbe for å fremstå som den foretrukne arbeidsgiveren i regionen.

Parkeringsordning

Vedtak i kommunestyret 21.juni: Rådmannen bes gjenoppta drøftinger med grunneiere i sentrum for å skape en forutsigbar og helhetlig parkeringsordning i Stjørdal.

Rådmannen vil fortsette arbeidet med ny parkeringsordning.

Ny parkeringsordning sees i sammenheng med slutføringen av arbeidet med sentrumsplanen.

3 Faktadel

3.1 Befolkningsutvikling

Stjørdal kommune har hatt jevn vekst i mange år. Siden årtusenskiftet har det blitt nær 6.000 flere stjørdalinger. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig vekst på 1,43 %. Veksten i de siste årene har flatet ut noe. Til grunn for økonomiplanen har vi lagt en årlig vekst på omtrent 1,1 %. Befolkningsutviklingen har stor betydning for både tjenesteproduksjonen og inntektssiden til kommunen. Spesielt er det utviklingen knyttet til barn og eldre som påvirker mye. De siste årene har vi sett at fødselstallene har gått noe ned. Dette får betydning for planlegging av både barnehagekapasitet og etter hvert skolekapasitet. Samtidig må en også ta hensyn til innflytting og boligbygging når en skal lage gode prognoser.

Utgiftsbehovet er nært knyttet til befolkningsutvikling og befolkningssammensetning. Spesielt viktig er det å planlegge riktig kapasitet innenfor barnehage og skole. Figuren under viser endringene innenfor de ulike alderssammensetningene i Stjørdal.

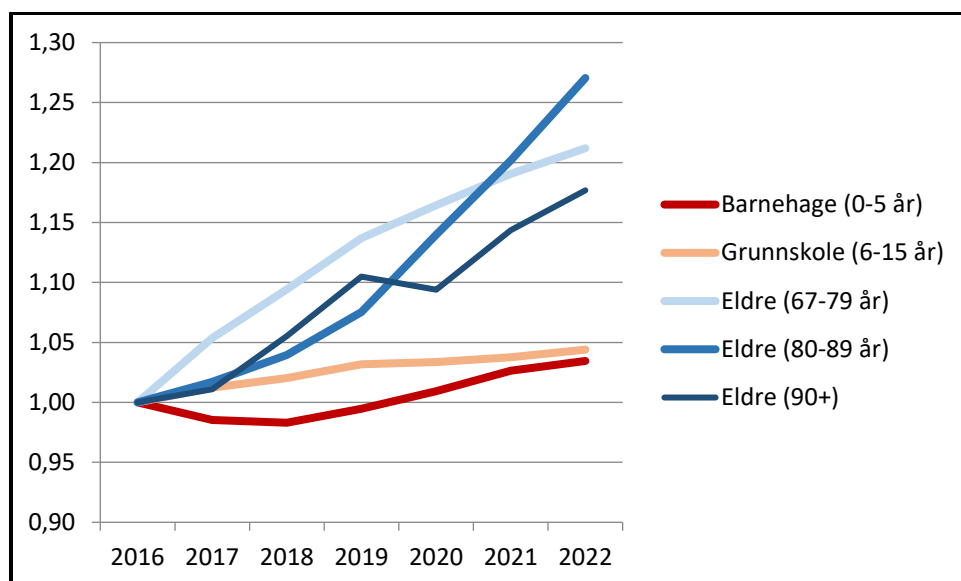
1714 Stjørdal	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Barnehage (0-5 år)	1749	1708	1683	1679	1699	1724	1753	1767
Grunnskole (6-15 år)	3075	3093	3131	3156	3191	3197	3209	3229
Videregående skole (16-18 år)	1022	1043	1039	1036	980	970	954	970
Voksne (19-66 år)	13841	14033	14192	14387	14531	14647	14736	14815
Eldre (67-79 år)	2351	2492	2626	2727	2833	2902	2967	3020
Eldre (80-89 år)	755	758	771	788	815	864	911	963
Eldre (90+)	164	181	183	191	200	198	207	213
Total	22957	23308	23625	23964	24249	24502	24737	24977
Årlig vekst i %	1,2	1,5	1,4	1,2	1	1,1	1	1

Kilde: Prognose tallene 2018-; Trondheimsregionen Kompass TR2018_16B, 08102018, statistikk tallene for 2015-2018: SSB

Tabellen er basert på siste prognose fra 8. oktober 2018. Imidlertid er siste prognose fra helsestasjonen at antall fødte barn i 2018 vil bli ca 230 mot 260 i 2017. Samtidig vet vi at det er 286 skolestartere neste år. Basert på dette synes prognosen for antall 0-5 åringer å være noe høy. 1699 0-5 åringer tilsvarer 283 barn i hvert årskull.

Siste befolkningsframskriving fra SSB er fra juni 2018. Trondheimsregionen gir ut sine prognosetall i september hvert år og har en mer kommunespesifikk og detaljert prognose basert på faktisk befolkning i de enkelte grunnkretser i kommunen.

Nedenfor vises veksten knyttet til de aldersgruppene med mest behov for kommunens tjenester med 2016 som utgangspunkt (indeks 1,0).

Figuren viser tydelig at befolkningen i Stjørdal blir eldre. Stjørdal vil få en høy vekst for eldre (67 år +) men en lik eller lavere vekst for yngre. Antall personer 67 år og over forventes å øke med 22 prosent frem mot 2022 mot 18 prosent for landet. Dette tilsvarer en økning på om lag 765 personer eller om lag 130 per år. Fra 2016 til 2022 forventes antall barn 6-15 år å øke med 4 prosent. Dette tilsvarer landssnittet. Antall barn 0-5 år forventes å øke med 3 prosent fra 2016 til 2022.

3.2 Status drift

Stjørdal kommunes driftsinntekter endte opp med samlede inntekter på 1.936 mill. kr for 2017. En økning på 125 mill. kr sammenlignet med 2016. Driftsutgiftene endte opp med 1.826 mill. kr - en økning på 60 mill. kr i forhold til 2016. Altså steg inntektssiden eksklusive finans med 65 mill. mer enn kostnadssiden.

Netto driftsresultat i 2017 økte betraktelig i forhold til 2016. Rekordhøy skatteinnngang i november, moderat lønnsoppgjør med dertil lavere pensjonskostnader og godt resultat på finansområdet ga et bedre resultat enn budsjett. Oversikten under viser prognosen for 2018 inklusive budsjettavvikene pr. etat sammenstilt med regnskap 2017.

	Skyggeprognose 2018	Prognose 2018	Regnskap 2017
Sum driftsinntekter	1 910 000	1 950 000	1 936 157
Sum driftsutgifter	1 871 000	1 894 000	1 825 824
Brutto driftsresultat	39 000	56 000	110 333
Netto driftsresultat	17 146	34 146	82 273
Netto driftsresultat i %	0,9%	1,8 %	4,3 %
Budsjettavvik per etat:			
RM og felles	+ 200	+ 200	- 1 346
Oppvekst	-16 000	-16 000	-15 534
Omsorg	-22 000	-5 000	-3 411
Teknisk	0	0	-2 611
Kirke og øvrige	0	0	-197
Politisk	+ 600	+ 600	+ 1 303
Kultur	- 500	-500	-1 515
Finans	+20 000	+20 000	+23 313

4 Inntektsgrunnlag

4.1 Innledning

Rammetilskudd og skatter er ført opp slik de fremkommer i statsbudsjett for 2019 samt KS sine prognosemodeller. Skatt og rammetilskudd er i tillegg vurdert opp mot den reelle befolkningsveksten Stjørdal har hatt de siste årene og som forventes fremover. Generelle og øremerka statstilskudd er ført opp med beløp og føringer som ligger i statsbudsjettet.

Satsene for egenbetaling og avgifter er justert opp for prisstigning og i forhold til selvkost der dette skal gjelde. Finansinntekter er beregnet ut i fra ny bankavtale med DNB, inntektsutvikling i 2018 og prognosene for rentenivået fra Norges Bank for perioden fra 2018 til 2022.

4.2 Rammetilskudd og skatter (inntektssystemet for kommunesektoren)

Regjeringen legger opp til en reell vekst i kommunenes frie inntekter i 2019 tilsvarende 2,9 %. Økningen for Stjørdal er på 43,2 mill., tilsvarende 4,7 %. Veksten er regnet fra anslag på frie inntekter 2018. Hvis vi ikke hadde vært med i SIO-prosjektet* hadde veksten vært på 56 mill, tilsvarende 4,5 %. Veksten i frie inntekter skal dekke all pris- og lønnsvekst og vekst i oppgaver og demografi (se nærmere om inntektssystemet under).

Tall for Stjørdal kommune (faste 2019 kroner fra og med 2019):

Økonomiske oversikter	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Skatt på inntekt og formue	564 773	581 862	602 284	602 284	602 284	602 284
Skatteutjevning	90 829	104 875	98 305	98 305	98 305	98 305
Ordinært rammetilskudd	245 053	243 629	275 268	282 506	287 988	293 051
Sum skatt og rammetilskudd	900 700	930 366	975 857	983 095	988 577	993 640
Forsøksordning omsorg*	-302 819	-312 913	-323 480	-323 803	-323 803	-323 803
Inklusive forsøksordning	1 203 519	1 243 279	1 299 337	1 306 898	1 312 380	1 317 443

*Statlig finansiering av omsorgstjenester. Her vises beløpet som trekkes ut og hva skatt og rammetilskudd hadde vært uten forsøksordningen. Rådmannen forutsetter at forsøksordningen varer i hele økonomiplanperioden.

Inntektssystemet

Det statlige inntektssystemet med alle sine indikatorer og vektning av disse beregner i detalj hva kommunen skal ha av utgifter og dermed frie inntekter i form av skatt og samla rammeoverføring. I henhold til det statlige inntektssystemet skal Stjørdal være en rimelig kommune å drifte med en kostnadsindeks i nærheten av 1 som er snittet for kommunene. Nedenfor er siste oppdaterte kostnadsindeks for 2019 på 1,00260, mot 0,99238 i 2018. En økning på 1,02 prosentpoeng tilsier at kommunen skal være dyrere å drifte neste år. Dette basert på endring i indikatorene for Stjørdal sammenlignet med hele landet. Dette utgjør 12,3 mill. som blir lagt til vårt rammetilskudd.

Folketall 1.7.2018	Antall landet	Antall Stjørdal	behovs- indeks	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj (tall i tusen kr)		
				2019	2018	Endring
0-1 år	114 436	518	1,0001	0	24	-24
2-5 år	245 126	1 130	1,0185	3 252	5 722	-2 470
6-15 år	639 819	3 178	1,0974	32 173	30 283	1 890
16-22 år	461 318	2 334	1,1178	3 391	3 468	-77
23-66 år	3 054 570	13 104	0,9478	-6 768	-6 516	-252
67-79 år	572 790	2 785	1,0742	5 159	4 793	367
80-89 år	179 646	800	0,9839	-1 543	-3 866	2 322
over 90 år	44 803	197	0,9714	-1 375	-2 373	998
Basistillegg	325	0,5829	0,3963	-14 269	-13 523	-745
Sone	20 463 927	69 738	0,7529	-3 138	-2 984	-154
Nabo	9 424 649	46 991	1,1016	1 290	1 210	79
Landbrukskriterium	1	0,0070	1,5550	1 396	1 454	-59
Innvandrere 6-15 år ekskl Skand	51 039	182	0,7878	-1 894	-1 616	-278
Flyktninger uten integreringstil	150 287	460	0,6762	-3 419	-3 855	435
Dødlighet	40 765	174	0,9430	-3 238	-4 107	869
Barn 0-15 med enslige forsørger	119 602	531	0,9809	-435	-313	-122
Lavinntekt	263 451	748	0,6273	-5 295	-5 265	-30
Uføre 18-49 år	99 701	528	1,1700	1 389	1 261	128
Opphopningsindeks	190	0,3379	0,3920	-7 262	-7 561	299
Aleneboende 30 - 66 år	455 399	1 680	0,8150	-4 512	-4 865	353
PU over 16 år	19 858	105	1,1682	10 234	5 472	4 762
Ikke-gifte 67 år og over	350 364	1 525	0,9616	-2 181	-3 181	1 000
Barn 1 år uten kontantstøtte	39 069	212	1,1961	4 217	1 060	3 157
Innbyggere med høyere utdann	1 355 932	5 124	0,8349	-3 903	-3 795	-108
1 Kostnadsindeks			1,00260	3 269	-9 071	12 340

Stjørdal kommune får overført 3,3 mill. mer enn en snittkommune i 2019 basert på demografi 1. juli 2018. Som en ser av grunnlaget er det Stjørdals unge befolkning som gir positive utslag mens færre eldre (80+), færre aleneboende, ikke-gifte over 67 år og innbyggere med høyere utdanning gir mindre tilskudd. Barn og unge tilfører omtrent 40 mill. ekstra til Stjørdal for å dekke økte kostnader innenfor barnehage og skole (i forhold til en snittkommune). Som forklaring til tabellen kan en eksempelvis se på Barn 1 år uten kontantstøtte som Stjørdal har 212 (192 i 2017) av. I landet er det 39 069 barn (40 654 barn i 2016) 1 år uten kontantstøtte. Siden Stjørdal har 19,6 % (indeks 1,1961) flere enn normal kommunen godskrives Stjørdal 4,22 mill. mot 1,06 mill. i 2017. At Stjørdal kommune betaler for ikke-rettighetsbarn i barnehagene kompenseres ikke.

Inntektssystemet tar imidlertid ikke høyde for at Stjørdal har valgt en desentralisert struktur for sitt tjenestetilbud og at kommunen som vekstkommune har store investeringer og dermed kapitalutgifter. For første gang får Stjørdal kommune et vekstkommunetilskudd på kr 580 tusen. Dette er som en følge av en gjennomsnittlig befolkningsvekst over 1,4 % de siste 3 årene. Imidlertid har Stjørdal blitt trukket kr 1,2 mill. hvert år for å finansiere ordningen siden den ble innført i 2015.

4.3 Generelle statstilskudd

I forslag til økonomiplan for 2019-2022 har rådmannen lagt til grunn følgende inntektsanslag, sett i forhold til prognose 2018 for de generelle statstilskuddene. Se kommentar etter tabellen:

Tall i 1000 kr.

Generelle Statstilskudd	2018 Progn	2019 Bud	2020 Bud	2021 Bud	2022 Bud
Investeringskompensasjoner	4 300	4 200	4 100	4 050	4 000
Vertskommunetilskudd	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
SUM	15 300	15 200	15 100	15 050	15 000
Statstilskudd EM	8 000	2 000			
Integreringstilskudd flyktn.	51 365	42 715	42 715	47 715	47 715
Totalt	70 515	59 915	57 815	57 765	57 715

Investeringskompensasjon omfatter rente og avdragskompensasjon for skolebygg og svømmeanlegg samt for omsorgsboliger.

Vertskommunetilskuddet som kommunene mottar som tidligere vertskommune for mennesker med mer omfattende tjenestebehov er i økonomiplanperioden ført opp med 11 mill. kr årlig.

De generelle statstilskuddene vedrørende bosetting av flyktninger ble i siste bosettingssak (kommunestyret 4. oktober 2018) for 2018 satt til 51,4 mill., mot 49,9 mill. for 2017. Opprinnelig budsjett for 2018 var på 47,7 mill.

Etter flere år med høye bosettingstall forventes det at nedgangen i bosetting i 2018 vil vedvare i 2019 og dermed generere lavere integreringstilskudd. Et stort antall flyktninger har fortsatt behov for tjenester fra oss, men finansieringen reduseres før det er mulig å bygge ned det kommunale tjenesteapparatet. Lovpålagte ytelser og bolig og etablering er områder hvor budsjettene allerede er redusert i budsjettforslaget for 2019, men dersom nedgangen i bosetting vedvarer må man i løpet av 2019 også vurdere en reduksjon i antall årsverk.

4.4 Finansinntekter

Dette omfatter bl.a. kommunens renteinntekter på overskuddslikviditet og renter på forvaltningslån (videreutlån). Stjørdal kommune hadde en sær god bankavtale frem til og med august 2016. Fra 2018 forventes det ennå lavere renteinntekter knyttet til at det er mindre driftsmidler på konti. Budsjettert og forventet utvikling:

Tall i mill kr	R-17	P-18	B-19	B-20	B-21	B-22
Renteinntekter	5,6	3,4	1,5	1,5	1,5	1,5
Renter viderutlån	6,9	8,1	9,5	10,8	12,3	13,8
Aksjeutbytte	0,8	1,5	9,5	9,5	9,5	9,5
Ref. kap.kost Stj.hallen	1,5	1,4	1,2	1,2	1,2	1,2
SUM	14,8	12,0	21,6	22,9	24,2	25,7
Renteavkastning		1,6 %	1,7 %	1,8 %	1,9 %	2,0 %

Det var i 2017 høye renteinntekter på bankinnskudd knyttet til låneopptak på investeringsprosjekter som ble utsatt. Dette var i hovedsak låneopptak knyttet til investeringer innenfor vann og avløp. Samtidig hadde vi gode rentevilkår. Refusjon av kapitalkostnader

Stjørdalshallen føres under finanskapittelet og tilfører kommunen ca. 1,2 mill. årlig for å dekke låneopptak og dertil avdrags- og rentekostnader. Aksjeutbytte består av 1,5 mill fra Tangen Næringsbygg og 8 mill fra NTE AS.

4.5 Egenbetaling

Stjørdal kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, februar 2014). Selvkost innebærer at kommunens merkostnader med å frembringe tjenestene, skal dekkes av det brukerne av tjenestene betaler.

Årsgebyr vann – Fastavgiften økes med 37 % og forbruksgebyret økes med 3 %.

Årsgebyr avløp – Fastavgiften økes med 19 % og forbruksgebyret økes med 26 %.

Tilkoblingsavgift vann og avløp – holdes uendret.

Slamtømming – økes med 16 %.

Feiing – økes med 1 %.

Renovasjon – økes med 4 % for husholdnings- og hytte/fritidsrenovasjon.

Byggesak – Noen endringer i regulativet og noen satser endres ut over deflator. Dette er merket rødt i appendix 6 i vedlegg gebyrer og satser 2019.

Gebyr etter matrikkelloven – Noen endringer i regulativet. Dette er merket rødt i appendix 8 i vedlegg gebyrer og satser 2019.

Prisen for årskort og halvårskort for Squash hallen i Hegra holdes uforandret.

Etat kultur endrer kulturskolen sine satser med deflator på 2,8 % og avrunder opp til nærmeste krone. Satsene ved bibliotek endres ikke da disse ble endret utover deflator i 2018.

Betalingssatser for husleie i Kimen og Lokstallen er endret med deflator på 2,8 % og avrundet til nærmeste hundre. Det vises til vedlegg for gebyrer og betalingssatser 2019 for en fullstendig oversikt.

Utleiesatser for skolelokaler er lagt inn i appendix 13. Fra og med 2019 reguleres satsene med kommunal deflator. Barnehagesatsene er i henhold til statens satser for makspris. Deltidsplasser justeres etter samme nivå som maksprisene. Satsene for SFO og kostpenger i barnehagen reguleres med kommunal deflator fra 1.1.19. Stjørdal voksenopplæring er også lagt inn i appendix 13.

Enkelte satser for etat omsorg justeres med basis i grunnbeløpet i folketrygden.

Alle andre betalingssatser økes med deflator 2,8 %.

Det henvises til vedleggene Gebyrer og betalingssatser og notat vedrørende kommunale avgifter.

4.6 Andre inntekter

Stjørdal kommune har ingen andre egne inntekter av varig karakter som kan legges inn i driftsbudsjettet. Kommunen har noen leieinntekter. Disse er imidlertid ikke varige og bør derfor ikke tas inn som grunnlag for beregning av rammer.

5 Utgiftsgrunnlag

5.1 Innledning

Utgiftene i forslag til økonomiplan 2019 -2022 samt budsjett 2019 legger til grunn revidert budsjett for 2018 med de justeringer som er gjort i salderingssaker. Dette sammen med investeringsplanen med tilhørende kapitalutgifter og satt opp i mot inntektsgrunnlaget gir rammer for kommende økonomiplanperiode 2019-2022.

5.2 Lønns- og prisutvikling

Ved sammenstillinger over flere år er det vanlig å eliminere den forskjellige lønns- og prisutviklingen en kan ha fra år til år ved å foreta sammenligningen i faste priser. Endringer i tallene beskriver en aktivitets-/omfangsendring. Rådmannen vil derfor som for tidligere år fremstille alle tall i faste priser i sitt strateginotat for 2019-2022. Vi har forutsatt en årlig prisvekst fra 2020-2022 på 2,0 %. Dette for å beregne faste priser på kostnadsbeløp som ligger nominelt på samme nivå i hele økonomiplanperioden.

Samlet pris- og lønnsvekst er i 2019 anslått til 2,8 %, hvorav lønnsveksten er forutsatt å bli 3,25 %. Avsetning til dekning av tariffoppgjør i 2019 er basert på denne veksten. Praktisk er dette gjort gjennom at 18 mill. er avsatt på finansområdet. Når tariffoppgjøret er fastsatt tilføres de ulike kostnadsrammene midler fra denne avsetningen.

Avsetningene til fremtidige lønnsøkninger er gjort på en samlet post for hele kommunen under ansvar 9 Finans. Posten skal både dekke selve lønnsøkningene, nødvendig pensjonskostnad og arbeidsgiveravgift for kommunalt ansatte, effekt ikke-kommunale barnehager og politisk godtgjørelser. Lønnsreserven (avsetning lønnsoppgjør) er satt til 18 mill. Det er da forutsatt at lønnsvekst knyttet til omsorgstjenesten innenfor SIO-prosjektet dekkes av staten (ca 4-5 mill). For etatene og enhetene er det bra og forutsigbart at lønnsreserven er så stor at lønnsoppgjørene blir dekket 100 %. I alle år har imidlertid enhetene vært nødt til å dekke annen lønnsøkning av eget budsjett. Som oftest dreier det seg om ansiennitetshopp på lønnsstigen. Også kompensasjon for utdanning som fører til endret stillingsgruppe og høyere lønn, belastes enhetenes budsjett.

5.3 Pensjonskostnader

Pensjonspremiene som kommuner og fylkeskommuner betaler inn til pensjonsordningene har de siste årene vært høyere enn de regnskapsmessige pensjonskostnadene. Dette har gitt en oppbygging av et akkumulert premieavvik i regnskapene i perioden siden 2002. Høy lønnsvekst og lavt rentenivå har bidratt til premieveksten de siste årene. Veksten i de regnskapsmessige pensjonskostnadene har vært jevn, men likevel noe svakere enn veksten i premiene.

Veksten i kommunesektorens samlede pensjonskostnader vil være i størrelsesorden 0,65 mrd. kroner i 2019, utover det som dekkes av den kommunale deflatoren. Imidlertid ser vi at effekten for Stjørdal er en relativ lettelse (kostnadsprosent) basert på de aktuarberegningene vi har fått fra våre pensjonskasser (KLP og SPK):

Pensjonskostnader 2016-2019

<i>Arbeidsgivers andel *</i>	2019	2018	Endring	2017	2016
Statens pensjonskasse	10,25	10,25	0,00	10,25	11,15
KLP sykepleiere	13,75	13,77	-0,02	13,77	15,53
KLP ordinær	14,09	14,48	-0,39	14,48	14,77

*Prosent av lønnsgrunnlag. Kostnadsføres fortløpende i forbindelse med regnskapsføring av lønnsutgifter. Satsene er i tråd med KLP og SPK sine aktuarberegninger. Eventuelle differanser vil bli bokført på finansområdet.

Nedgangen er trukket i etatsrammene:

Trekk i etatsramme - korrigert pensjonssats.	
Rådmann, økonomi og HR	95 000
Oppvekst	535 000
Omsorg	772 000
Teknisk (korrigert for selvkost)	300 000
Politisk	16 000
Kultur	88 000
TOTALT	1 806 000 kr

5.4 Øvrige budsjettforutsetninger 2019.

Kontrollkomiteen sluttet seg 14. september til det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2019 for kontrollkomiteen - med en total ramme på kr 1.971.000,-. Av dette er 1.460.000,- kjøp av revisjonstjenester, 232.000,- utgifter kontrollkomiteen og 279.000,- kostnad med sekretariatet. Budsjettforslaget tar ikke høyde for et eventuelt ekstraordinært ressursbehov i kontrollsammenheng.

Kirkelig fellesråd er kompensert med kommunal deflator på 2,8 %.

6 Investeringer

6.1 Investeringsplan 2019-2022, tallgrunnlag

Nedenfor er forslag til investeringer i planperioden. Som grunnlag er strategidokument og vedtak 21. juni 2018, K.sak 69/18 og vurdering av finansiell bærekraft. Det er i tabellen sett frem til 2026, da man ser at enkelte prosjekter må flyttes frem i tid. Kommentarer til revidering og nye prosjekt er tatt inn under tabellene. Økt investeringsramme og forsert tidsplan for investeringer i forhold til det forslaget som rådmannen legger frem vil medføre økte kapitalutgifter – renter og avdrag, og dette må derfor finansieres ved tilsvarende kutt i driftsbudsjettet.

Økonomiplan 2019 - 2022	19-22	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Investeringsprosjekt, 1000 kr	Øk.plan	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV
IKT VARIT	20 000	3 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Kirkelig fellesråd Gravlunder	1 200	300	300	300	300	300	300	300	300	300
Kirkelig fellesråd Kirker	3 500	500	2 000	500	500	500	500	500	500	500
SUM fellesprosjekt og annet	24 700	3 800	7 300	5 800	5 800	5 800	5 800	5 800	5 800	5 800
IKT-utstyr Oppvekst	2 400	624	600	600	600	600	600	600	600	600
Nærmiljøanlegg - spillemidler	800	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Universell utforming	6 500	700	5 000	500	500	500	500	500	500	500
Halsen skole	60 800	500	500	500	7 000	52 800	52 000	64 000	58 000	-
Hegra barneskole	145 000	3 000	52 000	93 000	-	-	-	-	-	-
Hegra ungdomsskole	34 500	-	-	-	1 000	33 500	-	-	-	-
Lånke skole	-	-	-	-	-	-	500	15 000	15 000	-
Kvislabakken skole	-	-	-	-	-	-	500	8 000	27 000	-
Haraldreina skole	-	-	-	-	-	-	-	500	9 000	41 000
Uteanlegg skole og barneh.	7 000	1 243	1 000	2 000	2 000	2 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Voksenopplæring	-	24 870	-	-	-	-	-	-	-	-
SUM Etat Oppvekst	257 000	31 137	59 300	96 800	11 300	89 600	55 300	89 800	111 300	43 300
Tilpasning bygg/ utstyr Omsorg	2 000	500	500	500	500	500	500	500	500	500
Omsorgsboliger	9 000	1 000	5 500	3 500	-	-	-	-	-	-
Kjøkken, nybygg	-3 150	8 900	-3 150	-	-	-	-	-	-	-
Hardbrukshus	-	-	-	-	-	-	10 000	-	-	-
Helsehus	40 000	-	10 000	30 000	-	-	-	-	-	-
VR legevakt, med.tekn utstyr	150	-	150	-	-	-	-	-	-	-
Helseplattform	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IKT-utstyr, omsorg	1 600	400	400	400	400	400	400	400	400	400
SUM Etat Omsorg	49 600	10 800	13 400	34 400	900	900	10 900	900	900	900
Park og Idrett	5 800	5 200	2 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Handlingsplan grønt	2 000	500	500	500	500	500	500	500	500	500
Tursti - Stovvika/Vikan	600	200	600	-	-	-	-	-	-	-
Basishall	14 000	1 000	4 000	20 000	-10 000	-	-	-	-	-
Fotballhall/Flerbrukshall	11 667	-	2 000	18 000	-8 333	-	-	-	-	-
ENØK	4 200	600	800	1 000	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Rådhuskantina	-	2 363	-	-	-	-	-	-	-	-
Rådhuskantina - tidligere areal	-	-	2 800	-	-	-	-	-	-	-
Ventilasjon Rådhus	-	-	2 000	8 000	-	-	-	-	-	-
Ekstraord.vedl./rep. Bygg	3 200	800	800	800	800	800	800	800	800	800
Svømmehall e.o. tiltak	6 000	1 500	-	3 000	-	3 000	5 000	-	3 000	-
Svømmehallutredning	500	-	500	-	-	-	-	-	-	-
Halsenbanen utredning	500	-	500	-	-	-	-	-	-	-
Fjellhallen tak	1 000	-	-	1 000	-	-	-	-	-	-
Storskjermer Stjorðalshallen	1 100	-	1 100	-	-	-	-	-	-	-

Økonomiplan 2019 - 2022	19-22	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Investeringsprosjekt, 1000 kr	Øk.plan	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV
Grendefelt	4 000	-	4 000							
Parkeringskjeller lyssignal	-	2 000								
Maskinpark, utsk.plan	5 120	1 280	1 280	1 280	1 280	1 280	1 280	1 280	1 280	1 280
Kommunale veger	40 500	12 220	9 000	10 000	10 500	11 000	11 500	12 000	12 500	13 000
Sykkelbysatsning	6 500		1 500	2 500	2 500					
Bysykler	1 000		1 000							
Veger gatelys	1 200	850	300	300	300	300	300	300	300	300
Reguleringsplan g/s veg Elvran	-	-								
Div redn.utst., biler,samb.	14 100	400	1 400	5 900	6 400	400	400	400	400	400
Brannstasjon e.o tiltak	300	3 000	300	-	-	-	-	-	-	-
Klimatiltak	7 500		2 500	2 500	2 500					
Ras og Erosjonssikring	4 000	4 915	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Rassikring	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maskinpark - Renhold	650	-	400	-	-	250	250	250	250	250
SUM Etat Teknisk	148 237	36 828	40 480	76 980	9 847	20 930	23 430	18 930	22 430	19 930
Kunst i det offentlige rom	2 500	398	625	625	625	625	625	625	625	625
Bergkunstsenter	8 900		-	8 100	800					
Stjørdal museum - tak			1 705							
Diverse utstyr/inventar Kimen	400	100	100	100	100	100	100	100	100	100
SUM Kultur	4 605	498	2 430	725	725	725	725	725	725	725
SUM ikke-selvfinansierende	484 142	83 063	122 910	214 705	28 572	117 955	96 155	116 155	141 155	70 655

Det er en endring i forhold til strateginotatets investeringsplan med hhv +13 mill. kr i 2019 og +62 mill. kr i 2020. Dette skyldes forskyvninger fra 2018 og Helsehus.

Økonomiplan 2019 - 2022	19-22	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Investeringsprosjekt, 1000 kr	Øk.plan	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV	Nto INV
Omsorgsboliger	82 000	1 000	45 000	37 000	-	-	-	-	-	-
Helsehus	31 850	1 000	20 500	11 350	-	-	-	-	-	-
Boliger Lillemoen	118 000	2 000	68 000	50 000						
Boliger, jfr.boligosial plan	42 000	6 000	10 500	10 500	10 500	10 500	10 500	10 500	10 500	10 500
Utskifting bilpark	4 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Tomtemod. Boliger (selvk.)	16 000	-	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Næringsarealer (selvkost)	7 200	14 700	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
Forebyggende avd. utstyr og bil	1 180	120	820	120	120	120	120	120	120	120
Vannverk (avg.fin)	120 000	9 500	34 000	62 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Avløp(avg.fin)	60 000	41 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
SUM Selvfinansierende	482 230	76 320	200 620	192 770	44 420	44 420	44 420	44 420	44 420	44 420
SUM TOTALT	966 372	159 383	323 530	407 475	72 992	162 375	140 575	160 575	185 575	115 075

Utskifting av Hjelseth vannrenseanlegg er lagt inn med 72 mill.kr i 2019/2020.

	Øk.plan	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
SUM ikke-selvfinansierende	484 142	83 063	122 910	214 705	28 572	117 955	96 155	116 155	141 155	70 655
SUM Selvfinansierende	482 230	76 320	200 620	192 770	44 420	44 420	44 420	44 420	44 420	44 420
TOTALT	966 372	159 383	323 530	407 475	72 992	162 375	140 575	160 575	185 575	115 075

6.2 Investeringsplan 2019-2022, kommentarer prosjekt

Ikke selvfinansierende områder

- IKT

Årlig ramme 5 mill. kr som skal dekke Stjørdals andel av IKT investeringer i Værnesregionen samt egne IKT investeringer for Stjørdal.

- **Kirkelig fellesråd**

Årlig ramme 0,5 mill. kr til kirker og 0,3 mill. kr til gravlunder. Det er lagt inn 1,5 mill. kr i 2019 for asfaltering av parkeringsplasser ved kirkene. Dette etter søknad fra kirkelig fellesråd.

- **Oppvekst**

IKT-utstyr for oppvekst og nærmiljøanlegg er lagt inn som i fjor med 0,6 mill. kr.

Universell utforming av eksisterende lokaler har en årlig ramme på 0,5 mill. kr til infrastruktur og utstyr til skole/barnehage, og i 2019 er det lagt inn 4,5 mill. kr til nødvendig ombygging ved Hegra u-skole og Sandskogan barnehage.

Det er avsatt 1,0 mill. kr. i 2019 og 2,0 mill. kr pr. år fremover til utanlegg skoler og barnehager da behovet er stort for utskifting. Et omfattende statlig regelverk knyttet til installasjoner for uteleker drar kostnadene opp.

- **Bygg for oppvekst**

Halsen barneskole

Viser til skoleplan for Stjørdal kommune K.sak 37/17 den 18.05.17. Oppstart i 2021 som gjeldende økonomiplan. Utgangspunktet er mulighetsstudien fra 2011 samt skolebruksplanen våren 2016 utarbeidet av Norconsult AS med bygging i flere trinn. Et viktig moment i planleggingen blir endelig størrelse på uteområdet, og utformingen av dette.

Hegra barneskole

Viser til skoleplan for Stjørdal kommune K.sak 37/17 den 18.05.17.

Prosjektet, som gjennomføres etter «samspillmodellen», er i løpet av 2018 ferdig prosjektert på skisseprosjektnivå. Vedtatt skisseprosjektet legges til grunn for videre detaljprosjektering med henblikk på oppstart byggeplass i løpet av våren 2019 (april/mai). Ferdigstillelse forventes senhøstes i 2020, med innflytting i januar 2021.

Skisseprosjektets finansieringsplan/kostnadsramme ligger i investeringsbeløpet.

Miljødirektoratet har etter søknad gitt tilsagn om støtte på 2,05 mill. kr. til prosjektet, til klimatiltak «*Skolebygg med utstrakt bruk av tre*».

Hegra ungdomsskole

Planlegging av rehabiliteringen av Hegra ungdomsskole må påbegynnes i løpet av 2019/2020, med plan om ferdigstillelse i 2021/2022.

Viser til skoleplan for Stjørdal kommune K.sak 37/17 den 18.05.17.

Lånke skole

Viser til skoleplan for Stjørdal kommune K.sak 37/17 den 18.05.17. Mulig oppstart i 2024.

Kvislabakken skole

Viser til skoleplan for Stjørdal kommune K.sak 37/17 den 18.05.17. Mulig oppstart i 2024.

Haraldreina skole

Viser til skoleplan for Stjørdal kommune K.sak 37/17 den 18.05.17. Mulig oppstart i 2025

- **Omsorg**

IKT-utstyr for omsorg er lagt inn med 0,4 mill. kr pr år som tidligere.

Nytt EKG-apparat på legevakten er lagt inn med 0,15 mill. kr.

- **Bygg for Omsorg**

Tilpasning bygg/utstyr er lagt inn med 0,5 mill. kr pr år som tidligere

Kjøkken- nybygg

Bygget er ferdig, men pga. garantitid er det holdt igjen 0,35 mill. kr til 2019. Det er forutsatt at tomta til det gamle kjøkkenet blir solgt i 2019.

Helsehus

Rådmannen har lagt inn 40 millioner i egenfinansiering. Dette tilsvarer 1,25 millioner for hver nye plass i helsehuset. Dette ut fra forutsetning om at SIO avsluttes 01.05.19.

Hardbrukshus

Kommunen har til enhver tid mennesker som har utfordringer med å bo. Disse har behov for både forutsigbare rammer og boliger som tåler hardbruk. På sikt vil dette spare kommunen for ressurser, da vi får samlet tjenesten på et sted, og ikke spredt i kommunen, og delvis i andre kommuner.

Omsorgsboliger

Dette er egenkapital til nye omsorgsomgivelser på Fosslia. Det er der prosjektert med 72 nye enheter for møte kommunens behov for heldøgns omsorgsplasser i perioden mot 2030.

- **Helseplattform**

«En innbygger en journal». Ved innføring av Helseplattformen vil det tilkomme kostnader vedrørende kjøp og drift av denne. Størrelsen på denne investeringen er foreløpig ukjent, men vil måtte ses opp mot alternativkostnaden til oppgradering og kjøp av VISMA- PROFIL og hvilke kvaliteter og gevinster de ulike systemene vil bety både for innbygger, tjenesteyter og samarbeidspartene.

- **Park/idrett og grønt**

Årlig ramme på 1,2 mill. kr til park/idrett og grønt.

Handlingsplan grønt

Årlig ramme på 0,5 mill. kr. I tillegg til dette vil det være midler fra utbyggingsavtaler og eventuelt tilskudd fra bl.a spillemidler.

Tursti Molovika – Vikanlandet er påbegynt i 2018 og lagt inn med 0,6 mill. kr i 2019.

Basishall og Fotballhall/flerbrukshall

Ble under budsjettbehandlingen i desember 2017 lagt inn i budsjettet for 2018, men pga avklaringer med grunneier etc må dette skyves frem til 2019/2020.

Ekstraordinært tiltak Svømmehallen

Det er avsatt 1,5 mill. kr i 2018, 3 mill. kr i 2020 og 2022 og 5 mill. kr i 2023 til ekstraordinære tiltak for svømmehallen.

Utredning ny svømmehall i sentrum

Utredningsarbeidene er så vidt påbegynt, i forbindelse med innledende utredning og planlegging av ny Halsen barneskole.

Sentrale momenter ved utredningen vil være plassering av en svømmehall i forhold til øvrige idrettsanlegg, samt skolene i området, både ny Halsen Barneskole, Halsen og Stokkan ungdomsskoler, Fosslia barneskole og Ole Vig videregående skole. Alle disse skolene vil være primærbrukere av svømmehallens tilbud. Utredningen fullføres i løpet av 2019.

Det må settes av tilstrekkelig midler til videre planlegging i 2020.

- **ENØK**

Årlige beløp til ENØK 0,8 mill. kr pr. år trappes opp med 0,2 mill. kr frem til 2021.

- **Ekstraordinært vedlikehold**

Årlig bevilgning til større utbedringsarbeid på bygg videreføres med 0,8 mill pr år.

- **Grendefelt**

Det avsettes 4 mill. kr i 2019 for teknisk infrastruktur for grendefelt.

- **Maskinpark veg**

Det avsettes 1,28 mill. kr årlig til kommunalteknikk for å gjennomføre en systematisk utskifting av eldre maskiner.

- **Kommunale veger**

- Årlig beløp 9,0 mill. kr økes med 0,5 mill. kr årlig til 2022 til nyanlegg, utbedring kommunale veger og gang/sykkelveger iht. hovedplan veg.

- **Sykkelbysatsning**

Det avsettes 1,5 mill.kr i 2019 og 2,5 mill.kr i 2020 og 2021 til oppfølging av handlingsplan sykkel som er under revidering og blir lagt frem til behandling i år.

- **Bysykler**

Det ble under budsjettbehandlingen i desember 2017 bevilget 1,0 mill. kr i 2019 til anskaffelse av bysykler.

- **Gatelys**

For gatelys avsettes et årlig beløp på 0,3 mill. kr til utbedring av gatelys/ utskifting av armatur til mer energibesparende løsninger.

- **Brann og Redning**

Avsatt 0,4 mill. kr årlig til nødvendig materielloppgradering på brannstasjonen og i tillegg 1 mill. kr i 2019 for utskifting av kommandobil, 5,5 mill. kr i 2020 og 6,0 mill i 2021 iht. utskiftingsplan for kjøretøy.

- **Klimatiltak**

Det ble under budsjettbehandlingen i desember 2017 bevilget 2,5 mill. kr i 2019 - 2021 til klimatiltak. Sak blir fremmet for bruk av midlene.

- **Ras og erosjonssikring**
Avsettes 1,0 mill. kr pr. år som kommunal medfinansiering til rassikring og elveforebygging.
- **Maskinpark renhold**
Det avsettes 0,4 mill. kr i 2019 og 0,25 mill. kr i 2022 til maskinelt utstyr/robotisering.
- **Kultur**
Det avsettes et årlig beløp på 0,625 mill. kr til kunst i det offentlige rom.
Det avsettes et årlig beløp på 0,1 mill. kr til utskifting av inventar og utstyr i Kimen.
- **Stjørdal museum - tak**
Det avsettes 1,7 mill. kr til skifte av tak ved Stjørdal museum. Dette etter søknad fra SNK.
- **Bergkunstsatsing ved Stjørdal Museum**
Stjørdal kommune vedtok i mai 2017 å skrinlegge planene om å bygge Bergkunstmuseum på Lerfald. SNK ble i samme vedtak gitt muligheten til å presentere en skisse på alternativ formidling av bergkunsten noe som blir presentert i «Notat om bergkunstformidling». Det forventes utspill/tilbakemelding fra Trøndelag fylke, og da det ikke er konkrete planer på bordet, vil realisering tidligst skje i 2020.

Selvfinansierende områder

- **Helsehus - Omsorgsbygg**

Bygging av helsehus i Stjørdal og omsorgsboliger på Fossli er viktige bidrag for at kommunen skal nå sine mål innen helse og omsorg, både kvantitativt og kvalitativt. Behovet for en slik samorganisering og samlokalisering er godt beskrevet i helse- og omsorgsplanen «Omsorg 2030», og er grunnlaget for det arbeidet som er lagt ned for å finne gode løsninger på utfordringene. Sluttrapportene fra konseptfasen ble vedtatt i januar 2017.

Etter konkurranse om gjennomføring av begge «Omsorg 2030-prosjektene» ble totalentreprenør, med underentreprenører/planleggere valgt i mars 2018.

Skisseprosjekt for Nytt helseshus i Stjørdal, datert 01.10.18 danner grunnlaget for videre detaljprosjektering og gjennomføring, med byggestart i løpet av våren 2019. Overlevering og innflytting høst 2020.

Skisseprosjektets finansieringsplan/kostnadsramme, bakes inn i investeringsplanen.

For omsorgsboligene på Fossli er planlegging og prosjektering helt i startfasen, med plan om vedtak av skisseprosjekt med finansieringsplan/kostnadsramme i løpet av høsten 2019.

- **Boliger**

Lillemoen

Ny reguleringsplan for Lillemoen er vedtatt, og det er på tomten tenkt to bygg til to ulike behov. Det ene leilighetsbygget planlegges med 20 kommunale utleieboliger, i størrelser fra 2- til 4-roms. Hovedvekten blir på større boliger, da behovet er størst for 3-roms og 4-roms. Det andre leilighetsbygget blir omsorgsboliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne, og planlegges bygd med 12-14 leiligheter pluss ansatte-base og fellesareal.

Etat omsorg har fremskyndet behovet for omsorgsboligene, og prosjektene planlegges nå slått sammen til ett anbud av hensyn til bl.a. kostnadseffektivisering og fremdrift.

Det søkes Husbanken med forventning om støtte/tilskudd for både utleieboliger og omsorgsboliger. I løpet av høsten 2018 skal det legges fram en politisk sak om finansiering,

husleie og eventuelt eiermodell, som vil danne grunnlaget for avsetning i økonomiplanen for 2019-2022.

- **Boliger, jf. boligsosial handlingsplan**

Rullering av boligsosial handlingsplan ble vedtatt i K.sak 10/17 den 16.02.2017. Boligbehovet for kommende 4-årsperiode er kartlagt, og det er behov for å tilføre kommunen nye kommunale utleieboliger. På bakgrunn av dette avsettes et årlig netto beløp på 10,5 mill. kr. Ved bygging eller kjøp av disse boligene får kommunen tilskudd fra Husbanken, og kostnadene ved den resterende finansiering dekkes gjennom husleie.

- **Bilpark**

Det er lagt inn en årlig sum på 1,0 mill. kr til utskifting av tjenestebiler.

- **Tomtemodning boliger**

Det er lagt inn en årlig sum på 4 mill. kr til totemodning av kommunale boligfelt.

- **Næringsarealer**

Det er lagt inn en årlig sum på 1,8 mill. kr til erverv og utbygging av næringsareal.

- **Forebyggende**

Avsatt 0,12 mill. kr årlig til utstyr og 0,7 mill.kr i 2019 for utskifting av feiebil iht. utskiftingsplan for kjøretøy.

- **Vannverk**

Vannforsyning skal være et selvkostområde som innebærer at kapital- og driftsutgifter skal dekkes ved inntekter fra vannavgifter. Det er avsatt et årlig beløp på 12,0 mill. kr til utbygging og rehabilitering av ledningsnett. I tillegg er det lagt inn til sammen 72 mill.kr til utskifting av Hjelseth vannbehandlingsanlegg.

- **Avløp**

Avløpshåndtering er et selvkostområde som dekkes av inntekter fra avløpsgebyr og tilkoblingsavgifter. Det er avsatt et årlig beløp på 15,0 mill. kr til avløpshåndtering fremover.

6.3 Oppsummering investeringer

Basert på rådmannens forslag til økonomiplan får man følgende forslag til investeringer i planperioden:

Beløp i 1000kr	Øk.plan 2019-2022	2018 Rev	2019	2020	2021	2022
SUM ikke-selvfinansierende	484 142	83 063	122 910	214 705	28 572	117 955
SUM Selvfinansierende	482 230	76 320	200 620	192 770	44 420	44 420
TOTALT	966 372	159 383	323 530	407 475	72 992	162 375

Korrigert for andelen selvfinansierende lånemasse bør årlig låneopptak ikke overstige 70 mill (gitt at kommunen ikke har egenkapital /opptjent overskudd). Økte lån som må finansieres i

økonomiplanperioden er på 484 mill (ikke-selvfinansierende). Dette gir ca. 120 mill. årlig knyttet til ikke-selvfinansierende investeringsprosjekt. Rådmannens forslag til investeringsplan for 2019 – 2022 kan således sies å ikke være økonomisk bærekraftig. Økt lånefinansiering vil således gi en økt belastning på kommunens overskudd og må finansieres gjennom ytterligere innsparinger eller økte inntekter.

6.4 Investeringsbudsjett, skjema 2A og skjema 2B

Budsjettskjema 2A, investeringer

	Bud 2019	Bud 2020	Budt 2021	Bud 2022
Investeringer i anleggsmidler	323 530	407 475	72 992	162 375
Momskompensasjon	42 095	81 495	14 598	32 475
Investeringer i anleggsmidler inkl moms	365 625	488 970	87 590	194 850
Utlån og forskutteringer	80 000	80 000	80 000	80 000
Kjøp av aksjer og andeler	4 400	4 400	4 400	4 400
Avdrag på lån	20 000	20 000	20 000	20 000
Avsetninger	8 000	8 000	8 000	8 000
Årets finansierungsbehov	478 025	601 370	199 990	307 250
Bruk av lånemidler	403 530	487 475	152 992	242 375
Inntekter fra salg av anleggsmidler	8 000	8 000	8 000	8 000
Tilskudd til investeringer				
Kompensasjon for merverdiavgift	42 095	81 495	14 598	32 475
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	20 000	20 000	20 000	20 000
Andre inntekter				
Sum ekstern finansiering	473 625	596 970	195 590	302 850
Overført fra driftsregnskap				
Bruk av avsetninger	4 400	4 400	4 400	4 400
Sum finansiering	478 025	601 370	199 990	307 250
Udekket/udisponert	-	-	-	-

Totalt låneopptak i 2019 er på kr 403,5 mill, hvorav startlån utgjør 80 mill. For nærmere beskrivelse av investeringsbehovet vises det til kapittel 7.2

Tabell i kapittel 7.1 gir en detaljoversikt av skjema 2B (investeringer) og summeringene per etat er det som fremkommer av nedenstående budsjettskjema:

Budsjettskjema 2B	Budsj (r) 2018	Budsj 2019	Budsj 2020	Budsj 2021	Budsj 2022
Rådmann/Org. Enheten	0	0	0	0	0
Stjørdals andel av VR, IKT	3 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Oppvekst	31 137	59 500	96 800	11 300	89 600
Omsorg	12 800	78 900	82 750	900	900
Teknisk drift	111 148	175 600	221 400	54 267	65 350
Kirker og øvrige ansvarsomr.	800	2 300	800	800	800
Kultur	498	2 430	725	725	725
Sum investeringssrammer	159 383	323 530	407 475	72 992	162 375
Finans	-159 383	-323 530	-407 475	-72 992	-162 375

7 Kapitalutgifter

7.1 Grunnlag kapitalutgifter

Da gjennomsnittlig årlig avdrag etter departementets beregningsregel ligger lavere enn hva kommunen reelt betaler i avdrag, forutsettes nye opptak av lån i økonomiplanperioden å bli gjort til 40 år. Når det gjelder renteforutsetninger er det lagt til grunn en snittsats på 2,50 % i 2019. Det er forutsatt at ca. 50 % av gjeldsmassen er bundet i fastrenteavtaler.

Forutsetninger nye flytende lån:

	Avdragstid	2018	2019	2020	2021	2022
Ordinære lån	40	1,7 %	2,0 %	2,4 %	2,7 %	2,9 %
Startlån	30	1,8 %	2,1 %	2,4 %	2,7 %	3,0 %

Forutsetninger gjennomsnittlig lånerente (inklusive fastrenter og rentebytteavtaler):

	Avdragstid	2018	2019	2020	2021	2022
Alle lån	30/40	2,15 %	2,25 %	2,49 %	2,72 %	2,84 %

7.2 Renter og avdrag i planperioden inklusive rentekostnader nye låneopptak

Tabellen nedenfor viser kapitalutgifter i millioner kroner fra og med budsjett 2019 til og med 2022 basert på forslag til investeringer i planperioden. Det er forutsatt en økning i de flytende rentene fra 2019 og i hele perioden. Tabellen er hentet ut fra forutsetningene som er lagt til grunn for økonomiplanen (kap. 8,1). Tallene er korrigert for årlig prisvekst på 2,0 %, altså uttrykt i faste priser.

	B-18	B-19	B-20	B-21	B-22
Avdrag	71,7	74,9	77,3	79,8	78,8
Renter	52,0	59,0	65,0	68,6	72,3
SUM	123,7	135,6	144,0	151,1	156,2

Som det fremgår av tabellen er kapitalutgiftene økende i hele planperioden. Dette tilsier en økt belastning på økonomien, dersom en også tar hensyn til at andelen selvfinansierende kapitalkostnader er økende i hele økonomiplanperioden. En vesentlig del av denne relative økningen er knytta til låneopptak innenfor avløp og vannforsyning, hvor kapitalutgiftene dekkes over avgiftene og videreutlån. I og med at økte gebyrinntekter føres på etat teknisk drift er disse investeringene (2020 til 2022) holdt utenfor. For 2019 er dette hensyntatt gjennom lavere ramme til etat teknisk drift. Ut i fra gjeldende regelverk for selvkostberegning kommer inntektene med 1 års etterslep i forhold til utgiftene.

7.3 Lånegjeldens utvikling 2017 -2022 fordelt på låneformål

Tabellen under viser kommunens gjeld fordelt på formål.

Beløp i mill.kr	UB 2017	UB 2018	UB 2019	UB 2020	UB 2021	UB 2022
Brutto lånegjeld	2 305	2 421	2 728	3 110	3 151	3 279
Herav startlån	366	426	486	541	591	641
Netto lånegjeld	1 939	1 995	2 242	2 569	2 560	2 638
Herav selvfin.	795	845	1 010	1 167	1 175	1 183
Ikke selvfin.	1 144	1 151	1 232	1 403	1 386	1 456

7.4 Fordeling låneopptak 2018 – 2022

Beløp i mill.kr	2018	2019	2020	2021	2022
Lån selvfinansierende	76	201	193	44	44
Lån ikke selvfin.	83	123	215	29	118
Sum ordinære lån	159	324	407	73	162
Startlån	80	80	80	80	80
Totalt	239	404	487	153	242

7.5 Egenkapital investeringer

Det fremgår av tidligere økonomiplaner, regnskap og kommende økonomiplan at Stjørdal kommune har minimalt/ingen egenkapital til investeringer. Dette fører til at låneopptak er eneste finansiering som gir påfølgende kapitalutgifter.

Kapitalfondet er tilsvarende lik null. Disposisjonsfondet er på ca 110 mill. I økonomiplanperioden frem til 2022 er det forutsatt at dette fondet skal øke til 160 mill. Disposisjonsfondet kan finansiere både drifts- og investeringstiltak.

8 Rammer budsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022

8.1. Innledning

Stjørdal får 43,2 mill. mer i frie inntekter i forhold til anslåtte frie inntekter for 2018. Dette er en vekst på 4,7 % og tilsier en økning i realveksten sett i forhold til at pris- og lønnsvekst er anslått til 2,8 %. I tillegg får Stjørdal også kompensert veksten innenfor omsorgstjenester innenfor den statlige direktefinansieringen SIO. Imidlertid er det nedgang i statstilskudd som integreringstilskudd og tilskudd enslige mindreårige på ca 10 mill. Videre øker kapitalkostnadene (netto finans) med 10,5 mill og lønnsavsetninger inkl pensjon med 1 mill. Basert på dette har en over 20 mill. til å styrke etatsrammene med. Rådmannen foreslår å styrke etatsrammene med totalt 22,3 mill gjennom både å kompensere prisvekst, kompensere bemanningsnormer innen skole og barnehage og til nye tiltak. Oversikt over detaljene for de ulike etatsrammer fremkommer i kapittel 9. Videre er det en overordnet oversikt i kapittel 8.2.

8.2 Grunnlag nye driftsrammer 2019

Endring driftsrammer fra 2018 til 2019, tall i tusen kr.

Rådmanns forslag til budsjett 2018	847 926
Borgerliges fellesforslag – vedtak kstyre	1 475
Vedtatt driftsramme for 2018	849 401
Tidligere vedtatte endringer. Inkl saldering	-4 973
Lønnsoppgjør	16 707
Effekt strategidebatt / vedtak juni	0
Økte gebyr pga økte kap.kost selvkost	-5 224
Netto styrking Rådmann/HR	3 373
Netto styrking Oppvekst	12 015
Netto styrking Omsorg	4 550
Netto styrking TD	9 113
Netto styrking Kultur	817
Digitalisering eiendomsarkiv	600
Justeringer	752
Økning kfr og andre trossamfunn	463
Redusert pensjonskostn	-1 875
Nye rammer 2019	885 719

Borgerlige fellesforslag

Viser til vedtatt budsjett 14. desember 2017.

Konsekvens for 2019 av tidligere vedtatte endringer i Øko plan inkl. saldering (Sum - 4973):

Endring kap.kost jfr endring investeringer +1369, økt bemanning i barnehagene +3300, klimatiltakspakke +250, økte leieinntekter fotball- og basishall -1200, økte driftskostnader fotball- og basishall +300, personvernombud innen eksisterende ramme -200, redusert økt ressurs Carbon -150, avdempet opptrapping vegvedlikehold -200, ikke leie mer areal i Kjøpmannsgt 13 - 115, arealeffektivisering -150, driftsinnsparing bilpool -50, engangstiltak -400, korrigert avsetning konkurransegjenomføringsverktøy -220, avvikle trafikalt grunnkurs -225, reduserte FDV-

kostnader Flora oppvekstsenter -400, mindre realøkning jordmor -100, grunnskoleteamet -510, innsparing sekretæriat VR -672, overheadkostnader i VR -1600, reduserte sosialhjelpsutbetalinger -2000, bedre kostnadsnivå i barneverntjenesten -2000.

Lønnsoppgjør

Sentralt lønnsoppgjør kapittel 4 fra 01.05.2018 og lokalt lønnsoppgjør kapittel 3 og 5 fra 01.05.2017.

Effekt strategidebatt

Viser til behandling av Strateginotat K.sak 69/18 den 21.06.18 og til etatenes tabeller i kapitel 9.

Økte gebyrinntekter pga økte kapitalkostnader selvkost

Selvkostberegninger og økte kapitalkostnader for vann og avløpsområdet genererer økte inntekter pga prisøkning på hhv 12 % samlet for vann, 25 % samlet for avløp og 16 % for slamtømming.

Netto styrking rådmann/HR (tall i tusen kr)

Innsparing sekretariat og styrking personvernombud -472, opprettholde 1 ÅV sekretariat +400, manglende inntekt fra VR til økonomi og personal +400, økt kostnad Trondheimsregionen +175, Styrking av Stjørdals andel VARIT +2870.

Netto styrking oppvekst (tall i tusen kr)

Moderasjon lav inntekt barnehage (korr. i revidert statsbudsjett) + 65, endret forvaltningspraksis spesialundervisning – 2.600, utsatt effekt nedleggelse av Flora oppv.senter –1.300, Barnevern redusert kostnadsnivå reise -150, ped.norm og bemanningsnorm BHG +8.200, økt makspris -200, tilpasning lærernorm +6.000, SVO flerdeling grunnskole +1.000, barnevern +1000

Netto styrking omsorg (tall i tusen kr)

Responscenter +3.050, ny DMS-avtale +1.350, inntektsstap FIDES +650, Pr Capitatisludd leger +1.000, turnuslege +500, redusert øk.sosialhjelp -2.000

Netto styrking TD (tall i tusen kr)

Parkeringsavgift +1000, basis- og fotballhall +900, husleie VO +800, blomster i gågata +200, økte strømutfgifter +3500, økte kommunale avgifter +850, økte priser snøbrøyting +570, veterinærordning +70, brann og redning +1600, økt areal Kvislabakken og Storkjøkken +162, økte leieinntekter -860, økt ressurs ernæringsfysiolog VR +321.

Netto styrking kultur (tall i tusen kr)

Økt kommunal andel SNK og Opera Trøndelag +55, kommunal andel spillemidler +200, Lånkehallen -130, økt husleie SKU +510', arr.koordinator +180, styrking Eventyrstien +100, 1 ÅV ungdom som ressurs +500, styrking bibliotek +310, opptrapping idrettstilskudd +100, opptrapping Carbon +250, kommunal andel spillemidler -405, ekstra ordinære utgifter 2018 -800, Regionalt pilegrimssenter -53

Digitalisering eiendomsarkiv

Det er forsyning av deler av jobben fra 2018 til 2019 pga. kapasitet hos IKA.

Justeringer

Bortfall servicepensjon –300, valg 2019 +1020, økning kontrollutvalg +32

Økning kirkelig fellesråd og andre trossamfunn

Deflatorjustert tilskudd.

8.3 Etatsvis fordeling nye driftsrammer 2019

Driftsrammer, tall i tusen	Bud(oppr) 2018	Bud(end) 2018	2019	Endring
Rådmann/Org.enhet	27 084	58 538	64 297	5 759
Fellesutgifter	11 221	10 741	10 441	-300
Værnesregion - Stj.andel	147 038	0	-1 600	-1 600
Oppvekst	469 793	529 634	542 408	12 774
Omsorg	30 963	94 626	98 320	3 694
Teknisk Drift	90 861	96 014	97 412	1 398
Kirker og øvrige ansvarsomr.	14 967	14 967	15 430	463
Politiske organ	12 303	12 473	12 501	28
Kultur	45 170	46 558	46 509	-49
Sum driftsrammer	849 401	863 552	885 719	22 167
Finans	-849 401	-863 552	-885 719	-22 167

Hovedtrekk for endringer i etatsrammer fra vedtatt budsjett 2018 til forslag 2019:

Økning for lønnsvekst gjelder for alle områder. Imidlertid vil det bli tilført lønnsmidler til de områdene som omfattes av lønnsoppgjør som faktisk skjer etter at budsjettet blir lagt (lønnskapittel 3 og 5). Dette gjelder i hovedsak politisk område og noe på enkelte VR-enheter og relativt liten sum for de øvrige rammer.

Stjørdals andel av Værnesregionen er flyttet ut på etatsnivå. Kun inntekter på 1,6 mill knyttet til overhead er igjen. Denne flyttingen fører til økte rammer på etatsnivå. Flere interne endringer mellom etatene er gjennomført både med virkning i 2018 og ytterligere endringer i 2019.

For detaljer på rammenivå vises det til kapittel 9. Viser også til forklaringer i avsnitt 8.2.

Obligatoriske budsjettskjema som skal vedtas er skjema 1A og 1B som viser hvordan driftsrammene fremkommer og hvordan de er brukt.

Budsjettskjema 1A - Drift					
					<i>Tall i 1000 kr.</i>
	Bud 2018	Bud 2019	Bud 2020	Bud 2021	Bud 2022
Skatt på inntekt og formue	580 727	602 284	602 284	602 284	602 284
Ordinært rammetilskudd	337 211	373 573	380 811	386 293	391 356
Andre generelle statstilskudd	70 315	59 915	57 815	57 765	57 715
Sum frie disponible inntekter	988 253	1 035 772	1 040 910	1 046 342	1 051 355
Renteinntekter og utbytte	13 300	21 640	22 940	24 240	25 740
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	52 241	59 033	65 017	68 624	72 308
Avdrag på lån	71 661	74 900	77 273	79 782	78 843
Netto finansinnt./utg.	-110 602	-112 293	-119 350	-124 166	-125 411
Til ubundne avsetninger	11 451	9 861	11 592	15 808	23 196
Til bundne avsetninger		8 000	8 000	8 000	8 000
Bruk av ubundne avsetninger					
Netto avsetninger	-11 451	-17 861	-19 592	-23 809	-31 196
Til fordeling drift før justeringer	866 200	905 618	901 968	898 368	894 748
Lønnsoppgjør	-14 900	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
Formannskap	-1 900	-1 900	-1 900	-2 000	-2 000
Til fordeling drift etter justeringer:	849 400	885 718	882 068	878 368	874 748
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	849 400	885 718	882 068	878 368	874 748
Mer-/mindreforbruk	-	-	-	-	-

Budsjettskjema 1A tilsvarer hva som fremkommer av finanskapittelet på Stjørdal.

Frie disponible inntekter er beskrevet i kapittel 7 – inntektsgrunnlag. Renteinntekter, renteutgifter og avdrag på lån er beskrevet i kapittel 10. Til ubundne avsetninger er hva som overføres disposisjonsfondet. Fra 2019 er det forutsatt overført 8 mill til bundne avsetninger. Dette er estimerte utbytter fra eierskap i NTE. Videre vil det bli avsatt 40 mill til bundne fond direkte fra etat omsorg. Dette fremkommer ikke av skjema 1A.

Nedenfor er forslag til rammer for hele planperioden (skjema 1B). For beskrivelse av endringer innenfor de ulike etatene vises det til kapittel 10.

Budsjettskjema 1B - Drift (til fordeling drift fra budsjettskjema 1A)						
		Bud 2018	Bud 2019	Bud 2020	Bud 2021	Bud 2022
1A	Rådmann/Org. Enheten	27 084	64 297	64 297	64 297	64 297
1B	Fellesutgifter	11 221	10 441	10 441	10 441	10 441
1C	Stjørdals andel av Værnesregion	147 038	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
2	Oppvekst	469 793	542 408	545 408	545 608	545 608
3	Omsorg	30 963	98 320	100 270	100 270	102 270
4	Teknisk drift	90 861	97 412	95 012	95 162	95 562
5	Kirker og øvrige ansvarsomr.	14 967	15 430	15 430	15 430	15 430
6	Politiske organ etc.	12 303	12 501	11 481	12 501	11 481
7	Kultur	45 170	46 509	46 329	46 259	46 259
0	Ikke kompensert prisvekst (20-22)		-	-5 000	-10 000	-15 000
Sum driftsrammer		849 401	885 718	882 068	878 368	874 748
Finans (skjema 1A)		- 849 401	- 885 718	-882 068	-878 368	-874 748

På lik måte som for 2018 og tidligere budsjettår forutsetter rådmannen at fremtidig prisvekst ikke kompenseres på driftsrammene. Virkningen fremkommer egentlig som økte rammetilskudd og økt skatt som ikke kompenseres driftsrammene. Imidlertid ønsker rådmannen å synliggjøre dette som reelle innsparingskrav til rammene. For 2018 utgjorde denne effekten vel 6,5 mill. I økonomisk oversikt i kapittel 8.4 er dette synliggjort gjennom lavere kjøp av varer og tjenester (faste priser).

8.4 Driftsoversikt 2017- 2022

Nedenfor er utvikling driftsresultat fra regnskap 2017 til forslag økonomiplan 2019-2022 for Stjørdal kommune.

Nominelt 2017-2018, faste priser 2019-2022	2017	Bud 2018	Bud 2019	Bud 2020	Bud 2021	Bud 2022
Brukerbetalinger	-45 131	-46 894	-53 731	-53 731	-53 731	-53 731
Andre salgs- og leieinntekter	-157 604	-150 064	-160 792	-161 992	-162 392	-162 392
Overføringer med krav til motytelse	-707 225	-659 864	-698 447	-698 447	-698 447	-698 447
Rammetilskudd	-343 623	-337 211	-373 573	-380 811	-386 293	-391 356
Andre statlige overføringer	-109 559	-90 613	-78 920	-76 820	-76 770	-76 720
Andre overføringer	-8 544	-1 493	-1 373	-1 373	-1 373	-1 373
Skatt på inntekt og formue	-564 472	-580 727	-602 284	-602 284	-602 284	-602 284
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-1 936 157	-1 866 866	-1 969 119	-1 975 458	-1 981 290	-1 986 303
Lønnsutgifter	948 642	932 991	960 286	963 407	964 207	963 407
Sosiale utgifter	246 230	261 081	264 273	265 132	265 352	265 132
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjeneste	419 812	373 191	399 270	391 990	386 920	381 920
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	196 135	183 252	192 994	193 994	194 994	194 994
Overføringer	121 766	145 065	176 008	176 008	176 008	176 008
Avskrivninger	93 523	90 584	90 584	90 584	90 584	90 584
Fordelte utgifter	-200 284	-187 997	-195 569	-195 569	-195 569	-195 569
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	1 825 824	1 798 168	1 887 846	1 885 546	1 882 496	1 876 476
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-110 333	-68 698	-81 273	-89 912	-98 794	-109 827
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-14 868	-11 928	-20 975	-22 275	-23 575	-25 075
Mottatte avdrag på utlån	-281	-140	-390	-390	-390	-390
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-15 149	-12 068	-21 365	-22 665	-23 965	-25 465
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	53 046	52 249	59 041	65 025	68 632	72 316
Avdrag på lån	83 040	71 661	74 900	77 273	79 781	78 842
Utlån	646	0	500	500	500	500
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	136 733	123 910	134 441	142 798	148 913	151 658
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	121 583	111 842	113 076	120 133	124 948	126 193
Motpost avskrivninger	-93 523	-90 584	-90 584	-90 584	-90 584	-90 584
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-82 273	-47 440	-58 781	-60 363	-64 430	-74 218
NETTO DRIFTSRESULTAT i forhold til driftsinntekter	4,2 %	2,5 %	3,0 %	3,1 %	3,3 %	3,7 %
AVSETNING BUNDET FOND SIO - OMSORG	54 023	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
AVSETNING UTBYTTE NTE	0	0	8 000	8 000	8 000	8 000
NETTO DRIFTSRESULTAT KORRIGERT (Sio og NTE)	-28 250	-7 440	-10 781	-12 363	-16 430	-26 218
NETTO DRIFTSRESULTAT i forhold til driftsinntekter	1,5 %	0,4 %	0,5 %	0,6 %	0,8 %	1,3 %

Bud 2018 er registrert budsjett slik det var da vi startet budsjettprosessen i august 2018.

Brutto driftsinntekter er forutsatt å bli 1 969 mill og brutto driftskostnader 1 888 mill. Brutto driftsresultat budsjetteres således til å bli positivt 81 mill, mens netto driftsresultat 59 mill.

Resultatene i økonomiplanperioden er i stor grad påvirket av prosjektet Statlig finansiering av omsorgstjenester. For å se hva resultatet hadde vært uten dette prosjektet må en se på hva som overføres til kommunens disposisjonsfond. Dette fremkommer av posten «Avsetninger til

disposisjonsfond». Disse overføringene tilsvarer hva netto driftsresultat hadde vært uten dette prosjektet og utbytter fra NTE.

Økningen i lønnsutgifter inklusive sosiale utgifter er på 27,3 mill. Forklaring til økningen er sammensatt. Hovedårsak er lønnsveksten fra 2018 til 2019. Det er forutsatt et tariffoppgjør på omtrent 3,2 % med effekt fra 1.mai. Etat omsorg står for 9,8 mill. av økningen. 3,5 mill. av økningen er knyttet til ressurskrevende tjenester ved Fosslia bosenter. 1,6 mill. skyldes at 2 psykologer er flyttet over til etat omsorg. Lønn ferievikarer er også økt fra 9,2 mill. i 2018 til 11 mill. i 2019. Det er fortsatt noe under nivået fra regnskap 2017 (11,2 mill.)

Etat teknisk drift har en samlet redusert lønnsutgift på 0,4 mill.kr hvis man ser bort fra lønnsoppgjøret og redusert pensjonssats. Dette skyldes en reduksjon av bemanningen innen renhold, næring (vikar) og arealforvaltning, men det er en økning innen brann- og redningstjenesten blant annet pga. samarbeidsavtale med Selbu og økt godtgjøring pga økte utrykninger. I tillegg er det lagt inn en stilling innen selvkostområdet avløp.

8.5 Disposisjonsfond.

Stjørdal kommune bygde opp disposisjonsfondet (kommunens egenkapital) i løpet av perioden 2009 til 2012 med omtrent 70 mill. Årsaken til dette var at avsetninger av momsrefusjon på investering ikke ble brukt opp i driften. Totalt ble det avsatt 88 mill knyttet til investeringsmoms til disposisjonsfondet. I budsjettforslaget for 2019 er det forutsatt netto avsatt 10 mill og økende til 23 mill i 2022. Disposisjonsfondet kan både brukes til å finansiere driftsprosjekt, overforbruk og som egenfinansiering for investeringsprosjekt.

Utvikling i disposisjonsfondet (se avsetning til bundet fond skjema 1A i kap 8.3) basert på prognose 2018 og forslag til økonomiplan 2019-2022:

	2 016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Økning disp.fond	23,3	22,9	-1,1	9,9	13,8	15,8	23,2
Disposisjonsfond mill kr	86,0	108,9	107,8	117,7	131,5	147,3	170,5
Stjørdal kommunes kraftfond (NTE)				8,0	16,0	24,0	32,0

Det anbefales at disposisjonsfondet utgjør minimum 5 % av kommunens driftsinntekter. Hvis disposisjonsfondet er negativt 2 år på rad settes kommunen under statlig styring og alle låneopptak/investeringer må godkjennes av Fylkesmannen. Basert på rådmannens forslag til økonomiplan vil disposisjonsfondet utgjøre omtrent 8,5 % av kommunens driftsinntekter i 2022.

9 ETATSDEL

9.1 Rådmann og HR- og innovasjon

9.1.1 Kort beskrivelse av enhetene

Følgende enheter hører til under området fra 2019:

- Rådmann og rådmannens ressursteam samt sekretariat
- Økonomi inkludert lønn/regnskap og innkjøp
- HR- og innovasjonsenhet inkludert VARIT
- Hovedtillitsvalgt og hovedvernombud
- Personal
- Arkiv
- Merkantil ressursgruppe
- Kommunikasjon

Endringer:

Stjørdals andel av VR sekretariat, lønn/regnskap, innkjøp og VARIT er lagt under rådmann og HR- og innovasjon fra 2018.

Rådmannens ressursteam opprettet (interne organisatoriske endringer).

I 2019 flyttes merkantile fra etatsnivå/politisk til en felles ressursgruppe under HR- og innovasjon.

Fra 2019 vil også servicetorg bli splittet i to enheter; arkiv og kommunikasjon.

9.1.2 Økonomisk ramme Rådmannen – HR-/innovasjonsenheten

RÅDMANNEN - STAB/STØTTE

Beløp i 1000 kr	2018	2019	2020	2021	2022
Vedtatte endringer i gjeldende økonomiplan:		600	600	600	600
K.sak 107/17, 14.12.17. Vakanse kun 2018		600	600	600	600
Vedtatt budsjettt/opprinnelig budsjettt	27 084	27 684	27 684	27 684	27 684
Økte kostnader/inntekter:					
Lønnsoppgjør	886	993	993	993	993
Organisatoriske endringer	1 676	3 450	3 450	3 450	3 450
Stj. andel administrasjon	28 892	28 420	28 420	28 420	28 420
Trondheimsregionen, rådmann		175	175	175	175
Microsoftlisenser		1 750	1 750	1 750	1 750
Lisenser IT teknisk(Zendesk, SAN, Snow)		500	500	500	500
Andre lisenser (Turnus, Visma BI, skolesystem, webcruiter)		370	370	370	370
Adm. ressurs (tidligere sekretariat) andel av 1 ÅV		400	400	400	400
Bortfall inntekter økonomi/personal (overhead VR)		400	400	400	400
Responscenter IT		250	250	250	250
Pensjon - redusert sats		-95	-95	-95	-95
Sum rammeendring i Rådmannens forslag	31 454	36 613	36 613	36 613	36 613
Nye rammer rådmannen - stab/støttefunksjon	58 538	64 297	64 297	64 297	64 297

Ved Stjørdals andel VARIT er det lagt inn flere større beløp fra 2019, totalt økt ramme på ca 2,9 mill. Dette er nødvendig for å klare å ta den økte kostnaden på microsoftlisens og andre tekniske lisenser og viktige dataverktøy kommunene har sammen i Værnesregionen.

Organisatoriske endringer dreier seg om intern flytting av ressurser mellom etatene. Fra 2019 vil det bli opprettet et merkantil ressursteam under HR- og innovasjonsenheten.

Trondheimsregionen vil justere opp satser fra 2019. Trondheimsregionen har hatt fondsmidler fra mange år tilbake som følge av lavere forbruk enn budsjettet samt tilskudd fra fylkeskommune og stat som ble avsatt til fond, og som nå i stor grad er brukt opp. Økningen er satt til 175.000 for Stjørdals andel.

Det er fortsatt behov for å ha en koordinering innad i Værnesregionen, og vertskommunen har derfor satt av 400.000 til et videre arbeid her. Sekretariatet er tatt ned med 1 ÅV og endres til administrativ ressurs.

9.1.3 Fellesutgifter

Her føres utgifter som omfatter hele organisasjonen. Dette er utgifter til bl.a. en del forsikringer og kontingenter, lærlinger (1. års), seniortiltak, BHT og opplæringstiltak.

9.1.4 Økonomisk ramme fellesutgifter

FELLESUTGIFTER

Beløp i 1000 kr	2018	2019	2020	2021	2022
Vedtatt budsjettramme 2018	11 221	11 221	11 221	11 221	11 221
Servicepensjon opphører		-300	-300	-300	-300
Vedtatt budsjett/opprinnelig budsjett	11 221	10 921	10 921	10 921	10 921
Økte kostnader/inntekter:					
Redusert ramme på IT for å øke tilsvarende på Stj. Andel av IT	-480	-480	-480	-480	-480
Sum rammeendring i Rådmannens forslag	-480	-480	-480	-480	-480
Nye rammer fellesutgifter	10 741	10 441	10 441	10 441	10 441

Ingen nye endringer er lagt inn.

9.1.5 Værnesregionen

Stjørdal kommune har arbeidsgiveransvar for lønn/regnskap med innkjøpsfunksjonen, IT, sekretariatet, legevakt, forvaltningskontor, DMS, PPT, barnevern, Samfunnsmedisinsk enhet og NAV i Værnesregionsamarbeidet. Dette utgjør ca 185 medarbeidere.

Budsjettene for helsesamarbeidene, barnevern, PPT, Samfunnsmedisinsk enhet og NAV behandles i Politisk nemnd og lønn/regnskap, innkjøp og IT i Regionråd. Kommunens andel behandles i den enkelte kommune.

9.1.6 Økonomisk ramme Stjørdals andel av VR

STJØRDALS ANDEL AV VÆRNESREGIONEN

Beløp i 1000 kr	2018	2019	2020	2021	2022
Vedtatt budsjettramme 2018	147 038	147 038	147 038	147 038	147 038
DMS, ny avtale HNT		600	600	600	600
Personvernombud		200	200	200	200
Arealeff. Nye kontorplasser i kantina k-sak 107/17 pkt 17 (BV)		-150	-150	-150	-150
Innsparing sekretariat i VR k-sak 107/17 pkt 29		-672	-672	-672	-672
Overheadkostnader i VR samarbeid k-sak 107/17 pkt 30		-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Forventingsmål, årsvirk. Kostnadstiltak NAV k-sak 107/17 pkt 34		-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Forventingsmål, årsvirk. Bedre kostnadsnivå i BV k-sak 107/17 pkt 35		-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Vedtatt budsjett / opprinnelig budsjett	147 038	141 416	141 416	141 416	141 416
Økte kostnader/inntekter:					
Lønnsoppgjør kap 3 og 5, helårsvirkning 2018	854	854	854	854	854
Stj. andel adm (sekretariat, innkjøp, lønn/regnskap, skatt, IT)	-28 892	-28 420	-28 420	-28 420	-28 420
Stj. andel oppvekst (barnevern og PPT)	-52 486	-50 336	-50 336	-50 336	-50 336
Stj. andel omsorg (samh. Legevakt, DMS, forvaltning og NAV)	-63 671	-62 271	-62 271	-62 271	-62 271
Stj. andel teknisk drift (samfunns medisinsk enhet)	-2 843	-2 843	-2 843	-2 843	-2 843
Sum rammeendring i Rådmannens forslag	-147 038	-143 016	-143 016	-143 016	-143 016
Nye rammer Stj. Andel av Værnesregionen	0	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600

Stjørdals andel av VR er lagt ut på etatsområdene, og vi henviser til etatene for detaljerte endringer i rammene når det gjelder Stjørdals andel. Rammen på -1,6 mill er knyttet til overheadkostnader til vertskommunen, jamfør pkt 30 i k-sak 107/17.

9.2 Etat oppvekst

9.2.1 Kort beskrivelse av etaten

Følgende virksomheter hører inn under etat oppvekst

- 10 barneskoler
- 3 ungdomsskoler
- Skolefritidsordning (SFO) ved alle barneskoler
- Stjørdal voksenopplæring
- 10 kommunale barnehager
- 14 private barnehager
- 10 private familiebarnehager
- Forebyggende enhet barn og unge
- Pedagogisk psykologisk tjeneste – PPT
- Barnevern

PPT og barnevern ble organisert inn under etat oppvekst fra og med 1. mars 2018.

9.2.2 Økonomisk ramme etat oppvekst

OPPVEKST

Beløp i 1000 kr	2018	2019	2020	2021	2022
Vedtatt budsjett 2018 (Ksak 1/18)	469 793	469 793	469 793	469 793	469 793
Ksak 135/15: Endret forvaltningspraksis spesialundervisning		-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Ksak 135/15: Økning lærertetthet		1 400	1 400	1 400	1 400
Ksak 107/17:					
Pkt 2 Økt bemanning barnehager		3300	3300	3300	3300
Pkt 21 Trafikalt grunnkurs		-225	-225	-225	-225
Pkt 27 Grunnskoleteam		-510	-510	-510	-510
Skole: Beparelse ved nedleggelse av Flora skole		-500	-500	-500	-500
Bhg: Beparelse ved nedleggelse av Flora barnehage				-800	-800
Skole: Utsatt effekt Flora skole, fra 1.8.18		-800	-800	-800	-800
Vedtatt budsjett /opprinnelig budsjett	469 793	468 458	468 458	467 658	467 658
<u>Økte inntekter/kostnader:</u>					
Lønnsoppgjør 2017 og 2018	7 290	9 571	9 571	9 571	9 571
KLP nedjustert fra 14,48% til 14,09%		-535	-535	-535	-535
Barnevern: Stjørdals andel av VR	41 684	39 534	39 534	39 534	39 534
PPT: Stjørdals andel av VR	10 802	10 802	10 802	10 802	10 802
Bhg: Gratis kjernetid (saldering, okt)	65	65	65	65	65
Organisatorisk endringer		-1 487	-1 487	-1 487	-1 487
Barnevern: økte utgifter barnevernsvakta og tiltak		1 000	1 000	1 000	1 000
Skole: Lærernorm		6 000	8 000	8 000	8 000
VO: Grunnskoleklasse, flerdeling		1 000	1 000	1 000	1 000
Bhg: Pedagognorm, bemanningsnorm		8 200	9 200	10 200	10 200
Bhg: Økt makspris foreldrebetaling		-200	-200	-200	-200
Sum rammeendring Budsjettdokument	59 841	73 950	76 950	77 950	77 950
Nye rammer Oppvekst	529 634	542 408	545 408	545 608	545 608

Barnehage

Endring i ramme til barnehagene i forhold til økt bemanning og pedagognorm må følges opp i de neste årene. Gratis kjernetid for 2-åringer ligger inne, og er gjeldende fra 01.08.19.

Endring i ramma for barnehage i den størrelsesorden som ligger inne i dag, vil gi økt bemanning og økt pedagogtetthet til et minstekrav på nasjonalt nivå. Bemanningsnormen med 3 voksne pr. 9 og 18 barn er den samme som Stjørdal kommune hadde før 2013. Den er ikke økt i forhold til nasjonal norm, og det gir ikke økte driftsposter i barnehagene. Det er en utfordring at våre barnehager begynner å bli av eldre dato, og har utstyr tilsvarende dette.

Dersom det ikke tilføres midler til barnehagene, vil dette i størst grad ramme de kommunale barnehagene. De private barnehagene skal ha tilskudd i forhold til antall barn i barnehagen på telledatoen som er satt til den 15.12. Den nasjonale normen for bemanning og pedagognorm må opprettholdes.

Dette vil bety reduserte rammer og færre plasser i kommunal barnehage. Dersom de kommunale barnehagene ikke skal gi plass til det antall barn de har pr. i dag, vil det gi økte bevilgninger til de private barnehagene, og vanskeliggjøre rekruttering i de kommunale barnehagene for barn over 3 år. Flere av de private barnehagene har ledige plasser.

Det er mulig å redusere antall plasser for barn på 0-3 år, men det vil gi økonomisk gevinst til de private. Dette vil gi en større vektning av private plasser, noe som ikke er samsvarende med at det skal være en fordeling 50 – 50.

En annen mulighet er å legge ned en barnehage i kommunal regi, men dette vil også gi et uønsket resultat i form av flere plasser i privat regi. Fødselstallene for 2018 ser ut til å ha nedadgående kurve.

Grunnskole

6 millioner tilsvarer det lærernormen koster inneværende skoleår med 16/21 elever pr lærer. Når lærernormen strammes ytterligere høsten 2019 til 15/20 elever pr lærer fører det til en økt kostnad. Lærernorm vil være en minimumsressurs for skolen, og for noen skoler vil det heller ikke være tilstrekkelig. Klassedelingstallet vil i noen tilfeller føre til høyere lærertetthet, siden klassedeling foregår på trinn og lærernorm regnes på hovedtrinnene 1.-4., 5.-7. og 8.-10.

Uten en tilføring av rammen til grunnskole, vil det ikke være mulig å oppfylle minstekravet til pedagogisk bemanning.

Grunnskolenes utfordring består i all hovedsak av at det er få ressurser som kan benyttes til å styrke opplæringen når det oppstår behov i løpet av skoleåret. Den ønskede fleksibiliteten i bemanningsressuser er liten, når det fremdeles er så mange elever som har vedtak om spesialundervisning og det er innført en lærernorm.

Voksenopplæring

Voksenopplæringa tilføres 1 million i økt ramme i 2019, på grunn av at et stort behov for å styrke grunnskoleopplæringa for voksne. Med en styrking på 1 million i 2019, vil det være mulig å tilpasse grunnopplæringa for elevene bedre, slik at de kan være bedre rustet til å gjennomføre videregående opplæring eller komme seg ut i arbeid. Dette vil igjen føre til en bedre kvalifiseringsstrategi, som vil ha positiv effekt på utgiftene kommunen har på sosiale stønader.

Styrkingen er ment til å kunne tilpasse grunnskoleopplæringa for voksne bedre, og for å unngå et behov for spesialundervisning. Elevgruppen er stor, og sammensatt av elever med veldig ulike behov.

Enhet barn og ungdom

Enheten får videreført samme ramme som i 2018. Enheten ivaretar et viktig arbeid med forebyggende tiltak, og er særdeles viktig med tanke på det forebyggende og folkehelsefremmende ansvaret som kommunen har.

Pedagogisk Psykologisk Tjeneste – PPT

Enheten får videreført samme ramme som i 2018. PPT har i 2018 endret arbeidsformen på en måte som skal styrke barnehagene og skolene sitt ansvar for å fremme et godt utviklings- og læringsmiljø, og redusere behovet for å spesialpedagogisk hjelp i barnehagen og spesialundervisning i skolen.

Barnevern

Barnevernet styrkes med 1 million i sin ramme for å kunne betale prisendringen for vaktberedskapen i barneverntjenesten. Prisendringen skyldes forhold vi ikke har hatt mulighet til å påvirke. Ny avtale om vaktberedskap i barneverntjenesten ble inngått i 2018, og avtaleperioden er 01.01.2018 - 31.12.2019.

Kommentar til tabell:

Organisatoriske endringer i tabellen over dreier seg om intern flytting av ressurser mellom etatene. Fra 2019 vil det bli opprettet et merkantilt ressursteam under HR- og innovasjonsenheten, der 0,5 av overføres fra OPP. I tillegg overføres lokalutgifter fra voksenopplæringen til teknisk drift.

9.3 Etat omsorg

9.3.1 Kort beskrivelse av etaten

Tjenesteområder

- Forebyggende virksomhet: Helsestasjon/skolehelsetjeneste, Fysio-/ergoterapi, Mestringsteam, Barne- og avlastningstjenesten, helse og Flyktningetjeneste/boligtjeneste.
- Hjemmetjenesten/ Psykisk helse og rus: 4 bosentre med 138 plasser, 4 hjemmetjenesteområder, Aktivitetssenter, Bonitas, Psykisk helse og rustjeneste. Kommunepsykolog og Rask psykisk helsehjelp.(RPH)
- Bo- og miljøtjenesten: Tjenester til utviklingshemmede, 8 boenheter/74 leiligheter, ambulerende tjeneste.
- Institusjon og demens: Bosenter og institusjonsplasser for aldersdemente 36/12 , sykeheim med 55 plasser, sentralkjøkken, dagsenter for personer med demens, pårørendeskole og Inn på Tunet
- Vertsskap for Værnesregionen med disse tjenester: Distriktsmedisinsk senter, Legevakt, Forvaltningskontor, NAV.
- Prosjektarbeid: Service og forbedring, Team utvikling i omsorg og 40 ulike utviklingsprosjekt.

Endringer

- Flytting av 110 ansatte fra DMS-bygg til tidl. Fides-bygget på Fosslia.
- Riving av deler av DMS-bygget, oppstart bygging av nytt Helsehus.
- Gjøre helsehuset til et foregangsprosjekt i vår framtidige helse- og omsorgstjeneste. Bygget må realiseres til tid, kostnad og kvalitet.
- Redusere totalkostnadene for økonomisk sosialhjelp.
- Utvidelse av institusjonsplasser ved Fosslia Bosenter fra dagens 12 plasser til 48 plasser.
- Etablering av responsenter i Værnesregionen – et mottak- og formidlingssenter for varsling av trygghetsalarmer og annen velferdsteknologi, samlokalisert med VR-Legevakt.
- Utvidelse av Hegra Bosenter med tre plasser (forutsetter at det blir tilstrekkelig rassikret)
- Brukerstyrt Personlig Assistent. Flere som tidligere ikke har mottatt tjenester, mottar nå BPA. Anbud vil komme i nærmeste framtid. Kommunen vil selv være tilbyder i konkurransen.
- Reduksjon av integreringstilskudd. Dette vil utfordre hele kommunen og kreve en tilpasning også av omsorg i årene som kommer
- Forberede organisasjonen på Helseplattformen- «en innbygger en journal». Ved innføring av Helseplattformen vil det tilkomme kostnader vedrørende kjøp og drift av denne. Størrelsen på denne investeringen er foreløpig ukjent, men vil måtte ses opp mot alternativkostnaden til oppgradering og kjøp av VISMA- PROFIL og hvilke kvaliteter og gevinster de ulike systemene vil bety både for innbygger, tjenesteyter og samarbeids-partene.
- Oppstart 1. byggetrinn på Lillemoen (8 omsorgsboliger).

Økonomiplanen tar som en forutsetning at SIO-prosjektet fortsetter. Dette gjør at enkelt elementer i omsorg IKKE er med i Rådmannens forslag til økonomiplan, da disse kostnadene i dag dekkes av SIO midler.

9.3.2 Økonomisk ramme etat omsorg

OMSORG

Beløp i 1000 kr	2018	2019	2020	2021	2022
Vedtatt budsjett 2018 (Ksak 1/18)	30 963	30 963	30 963	30 963	30 963
Jordmør, lovpålagt. Redusert realøkning		100	100	100	100
Driftsinnsparing endring bilpool			-50	-50	-50
Vedtatt budsjett / opprinnelig budsjett	30 963	31 063	31 013	31 013	31 013
Økte inntekter/kostnader:					
Lønnsoppgjør kap 3, 4 og 5	1 087	1 492	1 492	1 492	1 492
Stj.andel VR (Legevakt, NAV,DMS++)	63 671	62 271	62 271	62 271	62 271
Organisatoriske endringer	-1 095	-1 684	-1 684	-1 684	-1 684
Demografivekst omsorg			3 000	3 000	5 000
Responssenter		3 050	2 050	2 050	2 050
Ny DMS-avtale		750	750	750	750
Inntektstap FIDES		650	650	650	650
Pr Capita tilskudd leger		1 000	1 000	1 000	1 000
Turnuslege		500	500	500	500
Pensjon -reduert sats		-772	-772	-772	-772
Sum rammeendring i Rådmannens forslag	63 663	67 257	69 257	69 257	71 257
Nye rammer Omsorg	94 626	98 320	100 270	100 270	102 270

Etat omsorg har en relativt lav ramme i hele perioden. Dette skyldes prosjektet «Statlig finansierte omsorgstjenester» (SIO) hvor midlene trekkes ut fra rammen og i stedet overføres som øremerket tilskudd gjennom året. I regjeringens forslag til statsbudsjett er prosjektet forlenget ut 2022.

Årsaken til at budsjettet likevel øker fra 30,963 mill. i 2018 til 98,320 mill. i 2019 er at Stjørdals andel av flere samarbeidsområder er flyttet over til etat omsorg. Dette gjelder legevakt, DMS, NAV, Forvaltningskontor, responssenter og samhandling.

Utover lønnsoppgjør, redusert pensjonssats og organisatoriske endringer består de nye endringene i 2019 av nytt responssenter fra 2019 (3,05 mill.), økt kostnad Distriktsmedisinsk senter pga. ny avtale (0,75 mill.), tapt husleieinntekt fra Fides etter at de flyttet inn i nye lokaler (0,65 mill.), økt tilskudd per capita til fastlegene (1,0 mill.) og turnuslege (0,5 mill.).

I økonomiplanperioden er det dessuten lagt inn en økning på 3 mill. i 2020 og ytterligere 2 mill. i 2022. Dette er knyttet til at prognoser for demografivekst tilsier en stor økning i tjenestemottakere fremover. Viser også til prinsippsak knyttet til allmennlegetjenester. Dette vil kreve økte ressurser i årene som kommer, og fases inn etter hvert som det finnes handlingsrom.

9.4 Etat teknisk drift

9.4.1 Etat teknisk drift består av følgende enheter:

- Etatsadministrasjon
- Eiendom
- Kommunalteknikk
- Brann og Redning
- Næring
- Arealforvaltning
- Renhold
- Stjørdals andel av VR Samfunnsmedisinsk enhet

Endringer i 2018:

Rådgiver etatsadministrasjon ble overført til Rådmanns ressursteam.

Stjørdals andel av VR Samfunnsmedisinsk enhet er lagt til Etat teknisk drift.

9.4.2 Økonomisk ramme etat teknisk drift

Beløp i 1000 kr	2018	2019	2020	2021	2022
Vedtatt budsjett 2018 (Ksak 1/18)	90 861	90 861	90 861	90 861	90 861
Service lift (brann og redning)			300	300	300
Nedskrevet anleggsmidler renovasjon, avskrivning		120	120	120	120
Avgift parkering		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Kommunale veger utfordringer vedlikhold		300	600	900	1 200
Husleie HUNT 4, K.sak 16/17- 23.03.2017		-322	-322	-322	-322
Handlingsplan grønt, K.sak 17/17 - 23.03.2017		100	200	300	400
Skanning Eiendomsarkiv, forsyvning økt kostnad		-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Klimatiltakspakke, driftsmidler		250	250	250	250
Økning utleieinntakt idrettsanlegg - Fotballhall		-800	-1 200	-1 300	-1 300
Økning utleieinntakt idrettsanlegg - Basishall		-400	-1 200	-1 300	-1 300
Driftskostnader Fotballhall		200	300	300	300
Driftskostnader Basishall		100	300	300	300
Driftsinnsparing bilpool		-50	-50	-100	-100
Reduserte FDV-kostnader Flora		-400	-500	-500	-500
Reguleringsplan g/s veg Elvran		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Beregnet økte VAR-inntekter		-1 310	-1 790	-2 710	-2 710
Vedtatt budsjett /opprinnelig budsjett	90 861	84 849	84 069	83 299	83 699

Økte inntekter/kostnader:					
Lønnsoppgjør kap 3 og 5, helårsvirkning 2018	2 412	2 864	2 864	2 864	2 864
Organisatoriske endringer	-102	2 012	2 012	2 012	2 012
Stjørdals andel Samfunnsmedisinsk enhet	2 843	2 843	2 843	2 843	2 843
Skanning Eiendomsarkiv, forsyvning økt kostnad		600			
Avgift parkering, ikke reell inntekt		2 000	2 000	2 000	2 000
Beregnet økte VAR-inntekter		-4 700	-4 220	-3 300	-3 300
Forsinket oppstart - Fotballhall og basishall		900			
Økte strømpriser		3 500	3 500	3 500	3 500
Økte priser kommunale avgifter		850	850	850	850
Økt areal Kvislabakken (brakker) og Storkjøkken		162	162	162	162
Forskjønning/blomster i gågata		200	200	200	200
Økte leieinntekter		-860	-860	-860	-860
Økte priser snøbrøyting		570	570	570	570
Økt kostnad veterinærordning F.sak 33/18		70	70	70	70
Økt stilling ernæringsfysiolog VR		321	321	321	321
Service lift brann og redning		300	-300	-300	-300
Brann og redning, 110 sentral, opplæring, utrykning etc		1 300	1 300	1 300	1 300
Redusert pensjonssats		-369	-369	-369	-369
Sum rammeendring i Rådmannens forslag	5 153	12 563	10 943	11 863	11 863
Nye rammer teknisk drift	96 014	97 412	95 012	95 162	95 562

Av allerede vedtatte endringer så ligger det inne en ferdigstilling og oppstart av Fotballhall og basishall i 2019. Dette arbeidet er forsinket pga grunnavklaringer og forventet inntekt og kostnad i 2019 er derfor nullstilt i rådmannens forslag.

Det ligger også inne en opptrapping av parkeringsavgift fra 1 til 2 mill.kr i vedtatt ramme for 2019. Dette er ikke realistisk inntekt slik situasjonen er nå, og rådmannen nullstiller derfor denne inntekten i sitt forslag, slik at underbudsjettering ikke skjer.

Skanning av eiendomsarkivet er igjen delvis utsatt og noe av arbeidet i IKA's regi vil foregå i 2019, 0,6 mill av 2018-budsjettets midler på 1,8 mill.kr er derfor flyttet til 2019.

VAR inntekter er beregnet etter selvkostmodellen og store investeringer genererer derav økte inntekter fremover. Det vil også være økte kostnader for kommunale avgifter for kommunale bygg og rådmannen ønsker å kompensere noe av denne kostnaden.

Organisatoriske endringer gjelder overføring av rådgiver til Rådmannens ressursteam, avvikling av internfakturering mellom TD og omsorg og overføring av leiekontrakt VO fra oppvekst.

Det er signalisert en økt strømpris fremover og beregninger er gjort i forhold til forbruk og forventninger i forhold til nytt anbud.

For brann og redningstjenesten ligger det inne 0,3 mill til service av lift i 2020. Denne posten er flyttet frem til 2019. I tillegg er det lagt inn 1,3 mill.kr til økte kostnader innen 110 sentral, øvelser, utrykning, opplæring og driftsutgifter utrykningskjøretøy.

VR Samfunnsmedisinsk enhet har 20 % stilling ernæringsfysiolog, og ser behov for få økt denne ressursen både pga stort behov for gjennomføring av tiltak. I tillegg er det utfordrende å rekruttere i en så lav stillingsprosent.

Det er ikke funnet rom til å øke rammen på enhet kommunalteknikk. Utfordringene beskrevet i strategidokumentet vedrørende manglende utrednings og utviklingskapasitet spesielt på denne enheten, vil derfor ikke bedre seg i 2019.

Klima og miljøtiltak etat Teknisk drift

- I sterkere grad implementere klima- og miljømål i hele organisasjonen Redusere energiforbruk i VA-sektoren
 - Redusere lekkasje fra vannledningsnettet
 - Redusere innlekking av fremmedvann til avløpsnettet
- Øke kommunens andel av elbiler gjennom bilpool-ordning
- Øke andelen lyspunkt med LED-belysning gjennom utbedring av gatelysnettet
- Redusere plastbruk i Stjørdal kommune
 - Redusere bruk av plastposer i søppeldunkene gjennom for eksempel bruk av felles søppeldunker i kontorarealer etc.
- Utskifting av vinduer for å få ned fyringsutgiftene på brannstasjonen
- Oppgradere og fornye eksisterende energisystemer i kommunale bygg, samt investere i utbedringer for nye effektiviserende energitiltak.
 - Mer fokus på varmepumper
 - Fase ut elektrisk oppvarming til fordel for biobrensel eller andre miljøvennlige energikilder
 - Helsehuset skal sertifiseres etter BREEAM NOR for å ivareta høye bærekraftsambisjoner:
 - Utstrakt bruk av solceller med målsetting om å sertifisere bygget til energiklasse A og passivhus.
 - Materialene som skal benyttes skal velges med tanke på bærekraft, klimagassutslipp og lavemitterende materialer
- Redusere klimagassutslipp for material-og energibruk for alle nye byggeprosjekter
- Begrense miljøpåvirkningen fra byggefasen –innføre konseptet «miljøeffektiv byggeplass» .
- Tilrettelegge for enkle og gjennomførbare miljøtiltak slik som avfallssortering, avfallsminimering, kjemikaliekontroll, ENØK-tiltak, og energieffektiv byggtørking.
- Gjøre Stjørdal til et godt og attraktivt sted å bo, og tilrettelegge for god folkehelse ved å videreutvikle grønnstrukturen i tråd med Handlingsplan grønne prosjekt 2017-2020.
- Øke organisasjonens kompetanse på klimaområdet.

9.5 Etat kultur

9.5.1 Etat kultur består av følgende enheter

Etaten ledes av kultursjefen og er organisert i fire enheter:

- Kulturadministrasjon/idrett og friluftsliv
- Bibliotek
- Kulturskole
- Kulturproduksjon/Carbon fritidsklubb

Endringer i 2018:

Tilført tilskudd fra formannskapetets disp.post som er utdelt til diverse lag og foreninger etter vedtak.

9.5.2 Økonomisk ramme etat kultur

KULTUR

Beløp i 1000 kr	2018	2019	2020	2021	2022
Vedtatt budsjett 2018 (Ksak 1/18)	45 170	45 170	45 170	45 170	45 170
Opptrapping idrettstilskudd - vedtatt 17/12-15		100	100	100	100
Kommunal andel spillemidler, 10 %		-405	-405	-405	-405
Driftstilskudd regionalt pilegrimssenter, Fsak 43/16		-53	-53	-53	-53
Økning til Carbon - vedtatt 14/12-17		100	100	100	100
Ekstraordinære utgifter i 2018 kultur		-800	-800	-800	-800
Bergkunstsenter			250	500	500
Avvikle leiekontrakt med Lokstallen			-230	-550	-550
Vedtatt budsjett /opprinnelig budsjett	45 170	44 112	44 132	44 062	44 062
Økte inntekter/kostnader :					
Lønnsoppgjør	638	760	760	760	760
Div. tilskudd fra formannskaps disp.post. Kun 2018	750				
Øremerket tilskudd: Kom.andel spillemidler, reduksjon Lånkehall		70	-130	-130	-130
Økning utbetaling tilskudd ut fra økt statstilskudd		55	55	55	55
Deflatorjustert husleie til SKU		510	510	510	510
Arrangementskoordinator, 20 %		180	180	180	180
Eventyrstien		100	100	100	100
Ungdom som ressurs, 1 årsverk		500	500	500	500
Bibliotek, innkjøp av bøker/medier		200	200	200	200
Bibliotek, tapt inntekt og økte avgifter etter fylkessammenslåing		110	110	110	110
Pensjon - redusert sats		-88	-88	-88	-88
Sum rammeendring i Rådmannens forslag	1 388	2 397	2 197	2 197	2 197
Nye rammer kultur	46 558	46 509	46 329	46 259	46 259

Allerede vedtatte endringer står i første del av tabellen. I tillegg til vedtatte endringer samt lønnsoppgjør er rådmannens forslag følgende:

I k-sak 49/17 ble det i punkt 2 vedtatt at utbetaling av kommunal andel spillemidler av allerede kjente saker skal innarbeides i økonomiplanen. Det er derfor lagt inn kr 200.000 ekstra i 2019, da dette er det som er kjent så langt. Om ikke alle prosjektene som er tiltenkt utbetalt i 2018 vil få ferdigstilt sine regnskap kan det bli ytterligere beløp som må utbetales. Dette vil etaten eventuelt

komme tilbake til i løpet av 2019. Det er i samme linje lagt inn trekk til Lånkehallen på 130.000, jamfør vedtak i k-sak 64/18. Årlig tilskudd framover blir 170.000 til Lånkehallen.

Kultur utbetaler årlig tilskudd til Opera Trøndelag og Stiklestad nasjonale kultursenter. Summen som utbetales er en andel av et statstilskudd. Kr 55.000 er kompensasjon for økt kommunal andel.

Husleien til SKU justeres etter deflator, og det legges derfor inn en økning på 510.000 til denne posten.

For at Stjørdal kommune skal nå målsetning om å bli arrangementsby, er det behov for en arrangementskoordinator. Det er lagt inn 20 % stilling for å få til dette koordinerende arbeidet som rådmannen har anbefalt knyttes til etat kultur. I strategien med å gjøre Stjørdal til arrangements by, har man valgt å fokusere på miljø og bærekraftige løsninger knyttet mot alle typer arrangement.

Etat kultur ønsker å styrke og utvikle kommunens største familiearrangement Eventyrstien. Arrangementet foregår utendørs i Monsberga og samler over 4.000 publikummere i alle aldre, og engasjerer 200 aktive unge aktører fra hele regionen. Eventyrstien er et «lav terskel» arrangement. Både i forhold til å det å være deltagende aktør, men også i forhold til at det er gratis. Arrangementet må styrkes økonomisk for å sikre en profesjonell gjennomføring i forhold til sikkerhet og HMS, med så mange mennesker samlet på et lite området og hvor de fleste er barn. Det er lagt inn økning på kr 100.000 (total ramme kr 140.000) til Eventyrstien i 2019.

Siden 2017 har enhet kulturproduksjon i samarbeid med NAV og enhet personal arbeidet med prosjektet Ungdom som ressurs. Prosjektet har som formål å jobbe med yrkesvalg og arbeidstrening for ungdom. Det kan vises til flere konkrete resultater med ungdom som har blitt veiledet inn i gode prosesser, og gjennom egne valg kommet seg ut av lediggang og inn på arbeidsmarkedet. Andre har kommet inn i utdanningsløp. Ungdom som ressurs har tilført Carbon fritidsklubb midler (100 % ÅV) som har muliggjort frikjøp av ansatte til arbeid knyttet opp mot utplasserte elever fra videregående (drop out), personer i arbeidspraksis og arbeidstrening og i tillegg språktrening. Disse ungdomsforebyggende tiltakene representerer store innsparinger i fremtidige sosialhjelpstjenester i Stjørdal og bør gjøres permanent. Det er lagt inn som varig tiltak med 1 ÅV og midler på kr 500.000 til dette.

Etter at Trøndelag fylkeskommune ble etablert 01.01.2018, har det sammenslåtte fylkesbiblioteket signalisert en omlegging av brukerbetaling for fellestjenester. Det vil bli mindre subsidiering av tiltak og en større andel av egenbetaling for deltagende kommuner. Det dreier seg om nye egenandeler i forhold til transportordninger, lesestimulerings tiltak, forfatterturneer og tilgang til ulike databaser. Økningen i egenandeler utgjør en betydelig utfordring i forhold til den tildelte rammen, og det er lagt inn økning på kr 110.000 for å kompensere endringer i nye Trøndelag fylkeskommune.

Mediebudsjetten for Stjørdal bibliotek er i utgangspunktet for lite i forhold til bibliotekets høye besøk og sammenlignet med andre bibliotek i fylket. Dette griper direkte inn i bibliotekets kjernevirksomhet. Forslag om økt ramme kr 200.000.

9.6 Kirker og øvrige

Rammen består av tilskudd til Stjørdal Kirkelig fellesråd, tilskudd andre trossamfunn, kostnader til revisjon, bevillingsavgifter og sivilforsvaret.

Kirker og øvrige

Beløp i 1000 kr	2018	2019	2020	2021	2022
Vedtatt budsjett 2018 (Ksak 1/18)	14 967	14 967	14 967	14 967	14 967
Vedtatt budsjett/opprinnelig budsjett	14 967	14 967	14 967	14 967	14 967
Økte kostnader/inntekter:					
Avsetning refusjon kremasjon		200	200	200	200
Tilskudd Kirkelig fellesråd (deflatorvekst)		350	350	350	350
Bortfall refusjon husleie Revisjon		-87	-87	-87	-87
Sum rammeendring i Rådmannens forslag	-	463	463	463	463
Nye rammer Kirker og øvrige	14 967	15 430	15 430	15 430	15 430

Rådmannen foreslår å øke rammen med kommunal deflator på 2,8 % (pris- og lønnsvekst). For øvrig vises det til innspill til økonomiplanen innsendt fra Stjørdal kirkelig fellesråd 12. september.

9.7 Politisk

Rammeområdet består av alle politiske utvalg og godtgjørelser. Videre føres også kostnader til kommune/stortingsvalg, kontrollutvalg inklusive kjøp av kontrollutvalgssekretær (KOMSEK) og støtte politiske parti her.

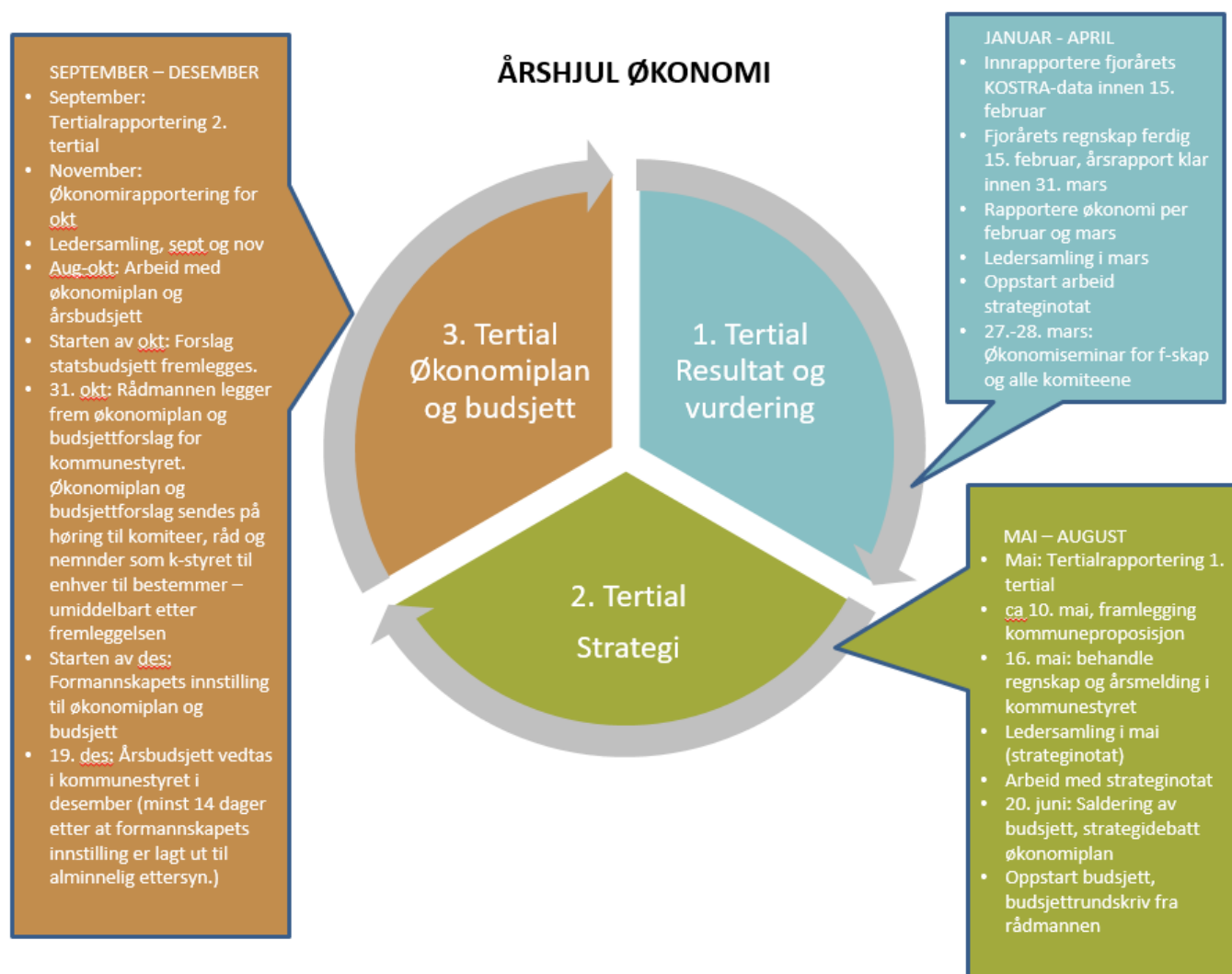
Politiske organ

Beløp i 1000 kr	2018	2019	2020	2021	2022
Vedtatt budsjett 2018 (Ksak 1/18)	12 303	12 303	12 303	12 303	12 303
Valgkostnader		1 020		1 020	
Vedtatt budsjett /opprinnelig budsjett	12 303	13 323	12 303	13 323	12 303
Nye tiltak					
Lønnsvekst kap 4,3 og 5 samt LO 2017		175	175	175	175
Organisatoriske endringer		-1 013	-1 013	-1 013	-1 013
Pensjon - redusert sats		-16	-16	-16	-16
Økning kontrollutvalg		32	32	32	32
Sum rammeendring i Rådmannens forslag	-	-822	-822	-822	-822
Nye rammer Politiske organ	12 303	12 501	11 481	12 501	11 481

Rådmannen har økt opp rammen i tråd med vedtak i kontrollutvalget 14. september. I tillegg vil økninger i godtgjøringer som skjer etter budsjettframleggelsen tilføres rammen.

10 ÅRSHJUL 2019

Forslag til økonomiplan 2019-2022, samt budsjett 2019 tar utgangspunkt i de føringer som er gitt ved kommunestyrets behandling av budsjett 2018-2021, regnskap og årsberetning for 2017, formannskapetets økonomiseminar 2018, kommunestyrets vedtak saldering budsjett 2018, kommunestyrets strategidebatt økonomiplan 2019-2022 samt fremlegget til statsbudsjett for 2019. Årshjulet er oppdatert i henhold til forslag til politisk møtekalender for 2019.

Dette årshjulet ble vedtatt gjennom behandling av økonomireglementet i kommunestyret 27. januar 2017 knyttet til hvordan kommunen skal jobbe i forkant og etterkant av selve budsjettbehandlingen. Budsjettprosessen er nødvendigvis sentral i økonomistyringen i en kommune da alle inntektene i budsjettåret blir bestemt gjennom budsjettbehandlingen. Dette er ulikt hva som er normalt i private virksomheter. De største inntekstpostene er også faste gjennom inntektsåret da dette fastsettes i statsbudsjettet.